

MAJ 2022

POLAK INWESTOR 2022

Jak Polacy inwestują?

W co i po co inwestujemy?
Jakie stoją przed nami bariery
na drodze do aktywnego inwestowania?

www.Polak-Inwestor.pl

RAPORT Z OGÓLNOPOLSKIEGO BADANIA
OPRACOWANIE: IKSUNC.COM

Badanie zostało przeprowadzone
dzięki wsparciu Patronów:

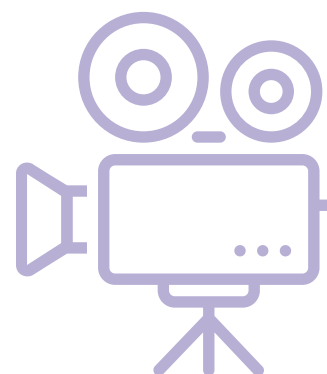
PATRONAT GŁÓWNY

PATRONI WSPIERAJĄCY

PATRONI MEDIALNI

SŁOWO WSTĘPU

i opinie na start
od organizatorów
i Patronów

Niniejszy raport nie stanowi rekomendacji inwestycyjnej i w żadnym razie nie powinien być tak traktowany. Prezentowane w niniejszym raporcie opinie ekspertów są ich stanowiskami, organizator badania nie ponosi odpowiedzialności za treść opinii ekspertów. Pamiętaj. Jakiegokolwiek inwestowanie wiąże się z ryzykiem. Inwestycje mogą prowadzić do utraty części lub całości zainwestowanych środków. Inwestorzy powinni posiadać wystarczającą wiedzę, aby zrozumieć ryzyko i świadomie podejmować decyzje inwestycyjne.

SŁOWO WSTĘPU

Polacy coraz częściej chcą świadomie podejmować decyzje inwestycyjne i coraz częściej sięgają po nowe kategorie inwestycji. Brakuje nam jednak nadal szeroko dostępnej i wysokiej jakości wiedzy o metodach inwestycji w różne klasy aktywów i o czynnikach ryzyka z nimi związanych.

Między innymi dlatego realizujemy już po raz kolejny projekt badawczy "Polak Inwestor". Chcemy wspierać inwestorów indywidualnych na drodze do świadomego inwestowania. Z licznymi instytucjami finansowymi, stowarzyszeniami i mediami organizujemy działania edukacyjne dla inwestorów, a do tego potrzebna jest wiedza - wiedza o tym czego Polacy w zakresie edukacji potrzebują.

W tym roku szeroko zbadaliśmy podejście inwestorów do różnych klas aktywów jak również położyliśmy nacisk na przyjrzenie się kobietom i ich podejściu do finansów. Chcemy wesprzeć poprawę statystyk reprezentacji kobiet na rynku finansowym i pokładamy dużą nadzieję w działaniach edukacyjnych, których kierunek i charakter wesprą wyniki badania.

Zapraszam serdecznie do lektury raportu.

Izabela Kozakiewicz
Managing Partner iKsync.com
Redaktor Naczelna reach4.biz

Wyniki badania wskazują, że wśród przebadanych osób, które aktywnie inwestują zaledwie 16% miało kontakt z finansowaniem rozwoju start-upów. Jednocześnie wskazano, że zachętą do inwestycji w nieznany dotąd obszar są przejrzyste informacje na jej temat. To z pewnością duże wyzwanie dla osób, które chcą bezpośrednio i samodzielnie lokować kapitał w innowacyjne firmy.

Ciekawym rozwiązaniem dla inwestorów może być model koinwestycyjny, w którym transakcję „prowadzi” doświadczony fundusz, upraszczając cały proces dla pozostałych uczestników. Umożliwia on również skorzystanie z ulgi podatkowej wprowadzonej w tym roku – za każdą zainwestowaną złotówkę możemy obniżyć nasz roczny przychód podatkowy o 0,5 PLN (aż do limitu 250 tysięcy PLN rocznie).

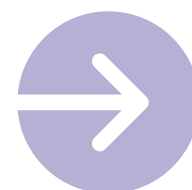
Aleksander Mokrzycki
Wiceprezes PFR Ventures

Uczestnicy badania wskazali kruszce jako jeden z trzech czołowych instrumentów, od których warto zacząć inwestowanie i które już posiadają w swoim portfelu. Co więcej, doświadczeni inwestorzy to właśnie złoto i srebro uznali jako tę inwestycję, którą w pierwszej kolejności byliby skłonni dodać do swojego portfela.

Z raportu jasno wynika, że zainteresowanie metalami szlachetnymi wśród inwestorów rośnie, zwłaszcza w warunkach niestabilnej sytuacji geopolitycznej i dynamicznie zmieniającego się otoczenia ekonomicznego.

Uczestnicy badania wskazali kruszce jako jeden z trzech czołowych instrumentów, od których warto zacząć inwestowanie i które już posiadają w swoim portfelu. Co więcej, doświadczeni inwestorzy to właśnie złoto i srebro uznali jako tę inwestycję, którą w pierwszej kolejności byliby skłonni dodać do swojego portfela. (..)

(...)

Cennym wnioskiem płynącym z badania jest też fakt, że choć większość respondentów inwestuje kapitał, to jednak oceniają oni swój poziom wiedzy na ten temat za nie do końca satysfakcjonujący. To utwierdza nas w przekonaniu, że podejmowane przez Goldenmark liczne przedsięwzięcia edukacyjne są tym, czego inwestorzy – zarówno początkujący, jak i doświadczeni w tej materii – oczekują i potrzebują. Wśród preferowanych przez uczestników badania formatów i źródeł informacji przeważają rozwiązania online, na które i my w naszej firmie kładziemy mocny nacisk.

Interesujące są także odpowiedzi osób jeszcze nieinwestujących na temat czynników, które mogłyby zachęcić je do rozpoczęcia przygody z lokowaniem nadwyżek finansowych. Ponad połowa respondentów wskazała, że do inwestycji skłoniłyby je proste informacje na ten temat. Takim osobom szczególnie polecałbym metale szlachetne jako pierwszy wybór na ulokowanie kapitału. Sztabki złota i srebra albo monety bulionowe nie są skomplikowanymi instrumentami inwestycyjnymi, a ich poznanie i zrozumienie jest łatwo dostępne dla każdego.

Również wskazane przez respondentów cele skłaniające do inwestowania – czyli spokój o finanse na przyszłość i emeryturę, a także ochrona przed inflacją i dywersyfikacja źródeł przychodu - idealnie korespondują ze specyfiką lokowania kapitału w metalach szlachetnych. Nie bez kozery złoto uznawane jest powszechnie za „bezpieczną przystań” i fundament budowania majątku nie tylko dla nas samych, ale i dla przyszłych pokoleń. Wyniki badania „Polak Inwestor” potwierdzają, że pozycja metali szlachetnych jako pewnego i bezpiecznego instrumentu do lokowania kapitału i przenoszenia majątku w czasie jest niezachwiana, a kruszce mają przed sobą świetlaną przyszłość.

Wojciech Kaźmierczak
Prezes Zarządu Goldenmark SA

Raport pokazuje jak bardzo w ostatnich latach rozwinęła się wiedza z dziedziny finansów oraz jak zmieniło się podejście Polaków do inwestowania.

Raport pokazuje jak bardzo w ostatnich latach rozwinęła się wiedza z dziedziny finansów oraz jak zmieniło się podejście Polaków do inwestowania. 64,28% biorących w badaniu osób przeznacza część środków na inwestycje (regularnie, bądź okazjonalnie), co pozwala nam z optymizmem patrzeć w przyszłość.

Coraz więcej Polaków chce świadomie zabezpieczyć dodatkowe środki na najbliższe lata (38,84%) lub wręcz na emeryturę (35,42%). Co ciekawe, blisko ¼ (23,21%) już teraz wybrało jako sposób inwestowania PPK, a 31,7% IKE bądź IKZE, przy czym ci, którzy jeszcze nie inwestują uważają, że właśnie Pracownicze Plany Kapitałowe mogą być doskonałym punktem startowym do rozpoczęcia pomnażania środków (11,8% ma podobne zdanie jeśli chodzi o IKE i IKZE).

Raport pokazuje też, że dla większości respondentów inwestowanie to już nie tylko zakup nieruchomości, kruszców czy gra na giełdzie, ale zainwestowanie gotówki w stabilne produkty, które systematycznie pomnażają zgromadzone środki dzięki wiedzy i doświadczeniu ekspertów lokujących je w najodpowiedniejszych rozwiązaniach finansowych.

Robert Zapotoczny
Prezes Zarządu, PFR Portal PPK

OPINIE O BADANIU

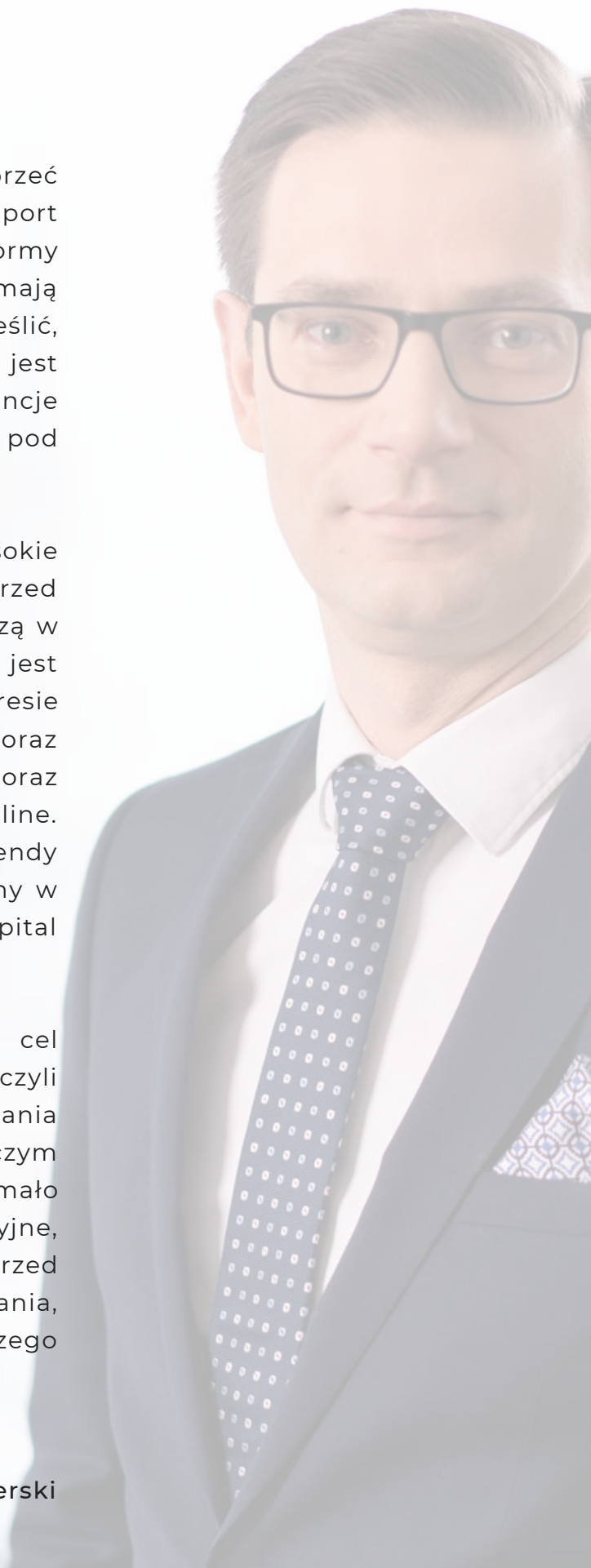
Bardzo cieszę się, że mogliśmy wesprzeć badanie „Polak-Inwestor 2022”. Raport pokazuje nam jak Polacy inwestują, jakie formy inwestowania preferują oraz jakie mają związane z tym obawy. Chciałbym podkreślić, że przede wszystkim dużą wartością jest możliwość zaobserwowania, jak preferencje Polaków zmieniają się w czasie, biorąc pod uwagę cykliczność badania.

Patrząc na raport, rzucają się w oczy wysokie statystyki osób, które mają obawy przed inwestowaniem lub wskazują, że nie wiedzą w co inwestować. Pokazuje to, jak ważna jest dobrej jakości edukacja w zakresie inwestowania. Cieszy fakt, że Polacy są coraz bardziej otwarci na szkolenia online oraz oczekują materiałów edukacyjnych online. Widoczne jest także to, jak zmieniają się trendy w tym zakresie i potwierdza dobrze obrany w tym zakresie kierunek przez Prosper Capital Dom Maklerski S.A.

Jednocześnie najczęściej wskazywany cel inwestowania przez respondentów, czyli „ochrona przed inflacją” obrazuje oczekiwania Polaków w obecnym otoczeniu gospodarczym – wysokich stóp procentowych. Ciągłe mało Polaków inwestuje w obligacje korporacyjne, które mogą być narzędziem chroniącym przed inflacją. Biorąc pod uwagę wyniki badania, edukacja w tym zakresie to główny cel naszego domu maklerskiego w najbliższym okresie.

Piotr Teleon

Prezes Zarządu Prosper Capital Dom Maklerski

Instytucje finansowe mają nowe zadanie – uprościć informacje o inwestycjach.

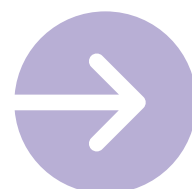
Ponad połowa respondentów zwróciła uwagę, że do nowych instrumentów finansowych przekona ich prosty przekaz. Z jednej strony mamy regulacje prawne, które wymuszają na dostawcach instrumentów finansowych przedstawienia inwestorom szeregu informacji. Z drugiej strony są inwestorzy, którzy oczekują prostej formy przekazywania informacji. Znajduje to potwierdzenie w najważniejszych czynnikach zaufania wskazanych przez inwestorów. Mianowicie analizy eksperckie (50%) i przejrzystość oferty (56%). Połączenie tych dwóch podejść jest trudne. Ale jak pokazuje przykład platform crowdfundingowych, jest to możliwe. Jeszcze przed wprowadzeniem regulacji prawnych część platform wypracowała dobre praktyki, w których zawarto wskazówki, co oznacza proste i zrozumiałe przekazywanie informacji inwestorom, w których zawarte są wszystkie kluczowe informacje.

Można przypuszczać, że im bardziej dostępne dla inwestora będą informacje tym większa ich liczba będzie z nich korzystała przy podejmowaniu decyzji. Jak wskazują odpowiedzi inwestorów, tylko co czwarty z nich posłużył się informacjami o instrumencie przy podejmowaniu decyzji inwestycyjnej. Idąc dalej, im lepsza znajomość instrumentów, tym bezpieczniejsze decyzje inwestycyjne i lepiej dopasowane do akceptowalnego poziomu ryzyka przez inwestora.

Dr Artur A. Trzebiński
Doradca ds. ekonomicznych, ZPF
Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

To co najbardziej mnie zdziwiło to pozycja polskiej giełdy. Aż 48% inwestorów miało lub ma akcje z GPW czy NewConnect w portfelu, ale ualedwie 8% uważa, że należy w nie inwestować. Gigantyczna praca do wykonania po stronie polskiego rynku kapitałowego, żeby to zmienić.

W Polsce o inwestowaniu mówi się mało. Właściwie w mediach mainstreamu temat niemal nie istnieje. Być może wysoka inflacja niejako zmusi większą ilość osób do zainteresowania się ucieczką z oszczędnościami w jakieś formy lokaty kapitału, co zresztą widać po wynikach badania. 71% osób jako cel inwestycyjny stawia właśnie ochronę przed inflacją! To naprawdę bardzo dużo i mimo, że sytuacja nie jest wesoła, to jednak pozwala spojrzeć z optymizmem w przyszłość przynajmniej pod kątem wzrostu zainteresowania pomnażaniem własnych pieniędzy. (...)

(...) Raport przejrzałem uważnie głównie jako osoba z branżowych mediów Comparic czy Comparic24.TV. Od razu czekały mnie niezwykle miłe wnioski. Wśród najbardziej przekonywujących źródeł informacji dla polskiego inwestora indywidualnego są portale branżowe. Aż 34% respondentów wskazało między innymi właśnie na nas, to dwa razy więcej niż kolejna pozycji czyli informacje od doradcy. Pozostaje powiedzieć w imieniu swoim oraz dosłownie kilku innych branżowych portali, które istnieją: Dziękujemy! To też powinno dać do myślenia instytucjom szukającym dotarcia do osób inwestujących gdzie warto się pojawiać. Również dotarcie z ofertą edukacyjną najprostsze jest przez materiały edukacyjne online i szkolenia online (obie odpowiedzi po 29%).

To co najbardziej mnie zdziwiło to pozycja polskiej giełdy. Aż 48% inwestorów miało lub ma akcje z GPW czy NewConnect w portfelu, ale uwaga zaledwie 8% uważa, że należy w nie inwestować. Gigantyczna praca do wykonania po stronie polskiego rynku kapitałowego, żeby to zmienić. To dwa razy mniej niż kryptowaluty, które zostały wskazane przez 16%.

Ostatnim istotnym wnioskiem dla mediów branżowych jest sposób, w jaki Polacy podejmują decyzje o inwestowaniu. 41% analizy własne i tu zaskoczenia nie ma, ale aż 34% na podstawie informacji z mediów. To pokazuje jak wielka odpowiedzialność na nas ciąży i jak ostrożnym trzeba być w zachęcaniu lub krytykowaniu danych form prób pomnażania pieniędzy.

Marcin Wenus

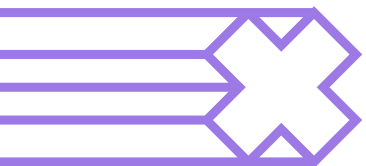
Prezes Fundacji Invest Cuffs Edukacja i Rozwój Rynków Finansowych
Redaktor Naczelny Comparic.pl i Comparic24.TV

WNIOSKI Z BADANIA

Nasi respondenci

Niniejszy raport nie stanowi rekomendacji inwestycyjnej i w żadnym razie nie powinien być tak traktowany. Prezentowane w niniejszym raporcie opinie ekspertów są ich stanowiskami, organizator badania nie ponosi odpowiedzialności za treść opinii ekspertów. Pamiętaj. Jakiegokolwiek inwestowanie wiąże się z ryzykiem. Inwestycje mogą prowadzić do utraty części lub całości zainwestowanych środków. Inwestorzy powinni posiadać wystarczającą wiedzę, aby zrozumieć ryzyko i świadomie podejmować decyzje inwestycyjne.

Próba badawcza

Badanie zostało przeprowadzone w okresie
marzec - kwiecień 2022 w dwóch etapach:

- badanie jakościowe - 20 respondentów;
- badanie ilościowe - 1 045 respondentów.

W badaniu ilościowym wzięło udział:

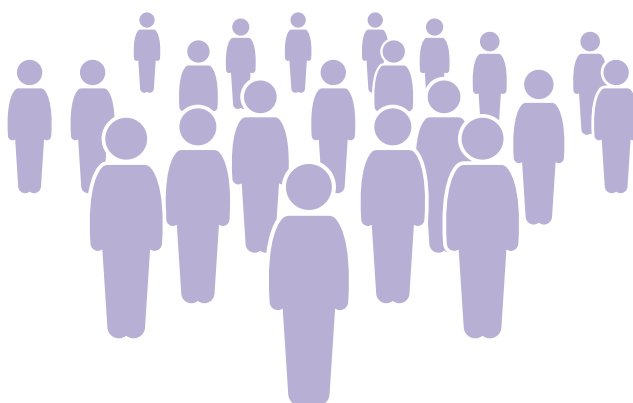
672

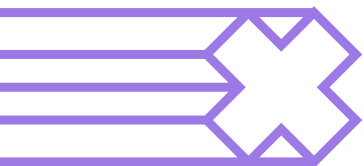
inwestorów

373

osoby, które nie inwestują

Kim jest respondent?

Pracuje na umowie o pracę (57% badanych)
lub posiada własną działalność gospodarczą (18%).

Miesięczne średnie zarobki netto gospodarstwa
domowego to najczęściej 5 000 - 10 000 pln (39%
badanych). Dla 21% badanych to 10 000 - 20 000 pln.

Ma 30 - 49 lat (54% badanych).

Wśród respondentów 63% to mężczyźni.

2 na 3 badanych pozostaje w związku małżeńskim.

61% ma wykształcenie wyższe.

38% nie ma dzieci, ale ponad połowa badanych
posiada jedno lub dwoje dzieci.

35% respondentów posiadających dzieci, ma je w wieku
niemowlęcym lub przedszkolnym, 41% - w wieku
szkolnym lub licealnym, 23% - ma dorosłe dzieci.

1 na 5 respondentów mieszka w mieście powyżej 1 mln
mieszkańców, 39% w miastach od 0,1 do 1 mln
mieszkańców. 1 na 3 respondentów - w miastach
małych, do 50 tys. mieszkańców.

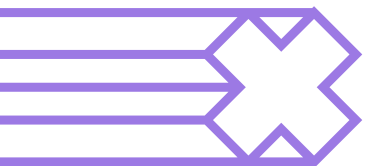

NA START

czyli ogólne pytania o inwestowanie

Niniejszy raport nie stanowi rekomendacji inwestycyjnej i w żadnym razie nie powinien być tak traktowany. Prezentowane w niniejszym raporcie opinie ekspertów są ich stanowiskami, organizator badania nie ponosi odpowiedzialności za treść opinii ekspertów. Pamiętaj. Jakiegokolwiek inwestowanie wiąże się z ryzykiem. Inwestycje mogą prowadzić do utraty części lub całości zainwestowanych środków. Inwestorzy powinni posiadać wystarczającą wiedzę, aby zrozumieć ryzyko i świadomie podejmować decyzje inwestycyjne.

Czy inwestujesz?

(dotyczy również nieruchomości)

1 na 3

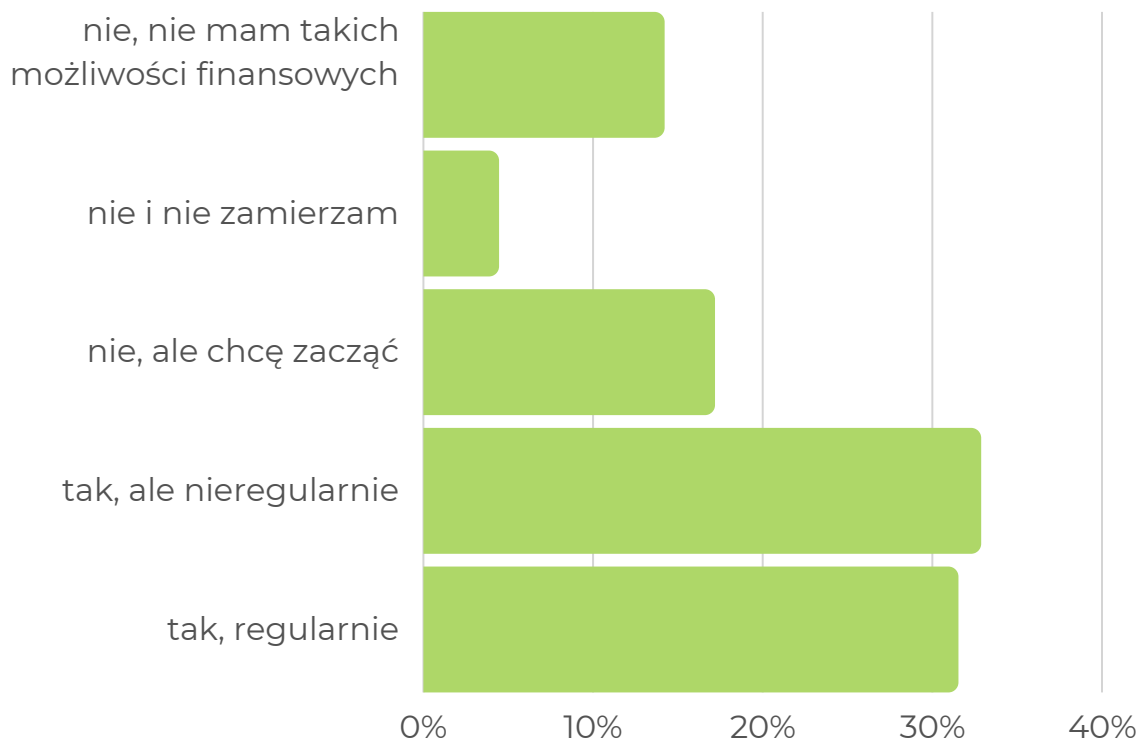
1 na 3 respondentów inwestuje, ale nieregularnie. Niemal tyle samo - inwestuje regularnie.

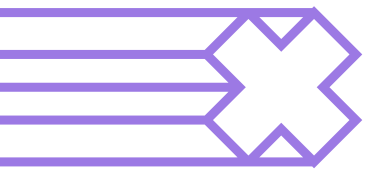
1 na 5

Prawie 1 na 5 osób chce rozpocząć przygodę z inwestowaniem.

14%

14% wskazuje, że nie inwestuje z uwagi na brak możliwości finansowych.

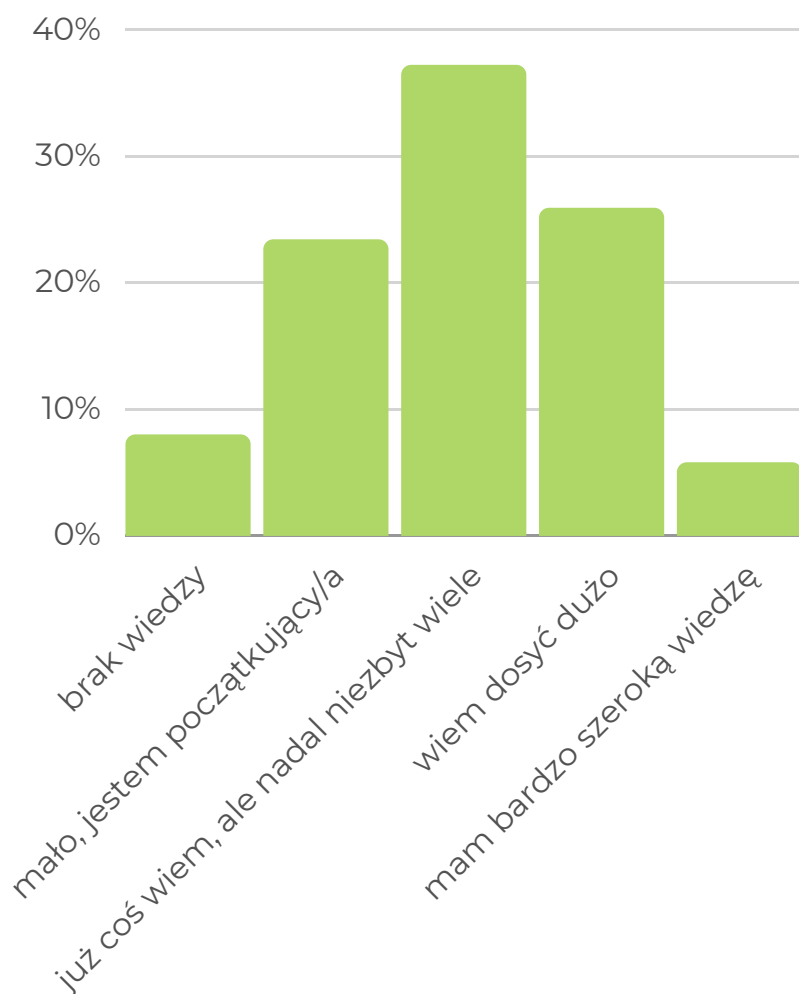
Jak oceniasz Twój poziom wiedzy o inwestowaniu?

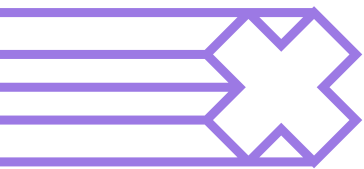
1 na 3

Nieco ponad 1 na 3 respondentów twierdzi, że o inwestowaniu wie niewiele.

1 na 3

Prawie 1 na 3 osób ocenia swoją wiedzę na dobrą lub bardzo dobrą.

Jak wojna w Ukrainie wpływa na Twoje nastawienie do decyzji inwestycyjnych?

45%

45% obserwuje sytuację zanim podejmie decyzje o dalszym inwestowaniu

1 na 3

Prawie 1 na 3 osób inwestuje jak zwykle.

7%

7% inwestorów inwestuje ze wzmożoną aktywnością.

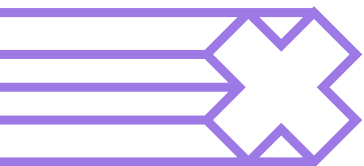

NIE INWESTUJĘ

Co charakteryzuje osoby,
które nie weszły
na ścieżkę inwestowania?

Niniejszy raport nie stanowi rekomendacji inwestycyjnej i w żadnym razie nie powinien być tak traktowany. Prezentowane w niniejszym raporcie opinie ekspertów są ich stanowiskami, organizator badania nie ponosi odpowiedzialności za treść opinii ekspertów. Pamiętaj. Jakiegokolwiek inwestowanie wiąże się z ryzykiem. Inwestycje mogą prowadzić do utraty części lub całości zainwestowanych środków. Inwestorzy powinni posiadać wystarczającą wiedzę, aby zrozumieć ryzyko i świadomie podejmować decyzje inwestycyjne.

Dlaczego nie inwestujesz?

1 na 2

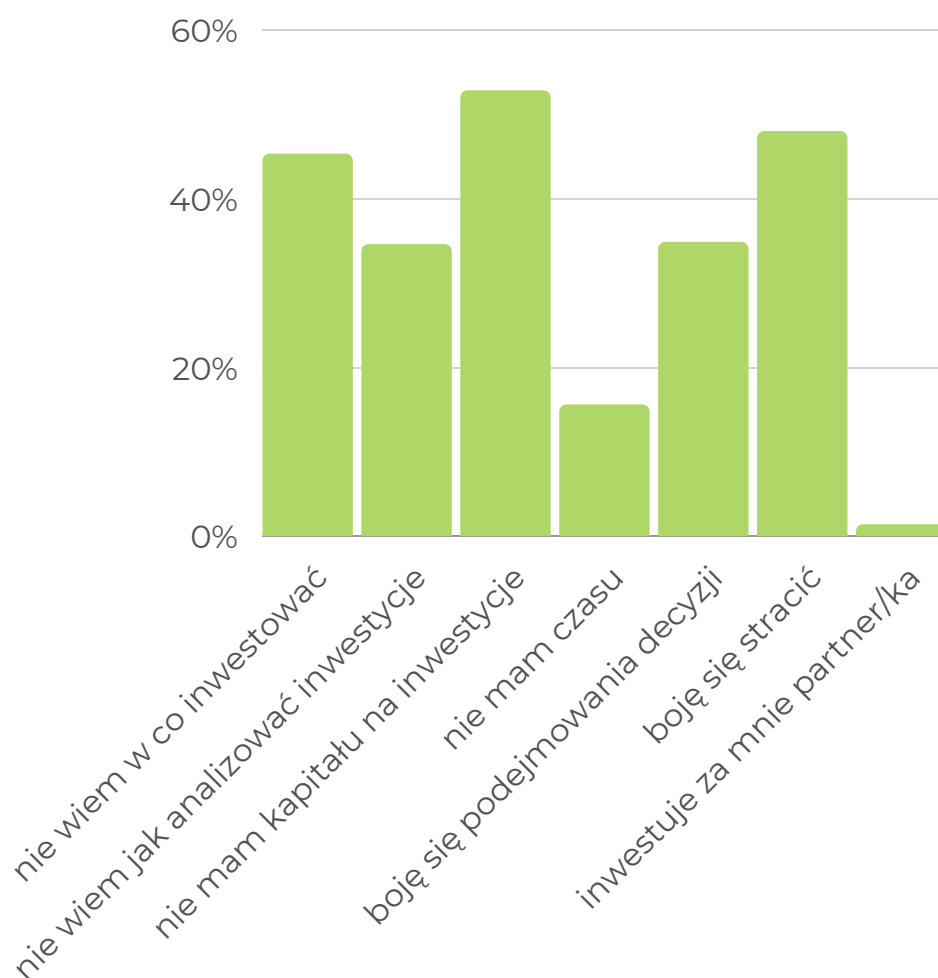
Ponad połowa respondentów wskazuje, że nie inwestuje z uwagi na brak kapitału.

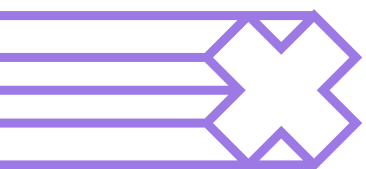
1 na 2

Prawie połowa nie inwestuje ze strachu przed utratą środków.

15%

15% nie inwestuje z uwagi na brak czasu.

Co skłoniłoby Cię do rozpoczęcia inwestycji?

1 na 2

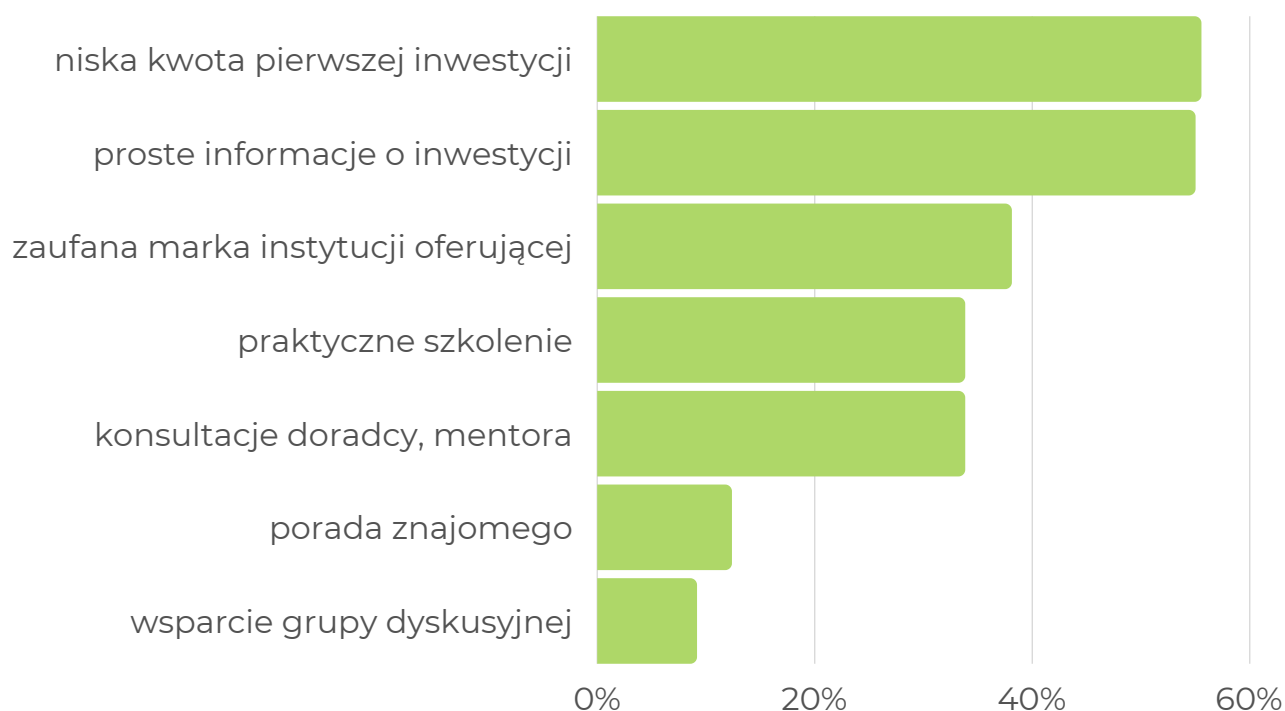
Ponad połowa respondentów spróbowałaby inwestycji przy niskiej kwocie pierwszej inwestycji i...

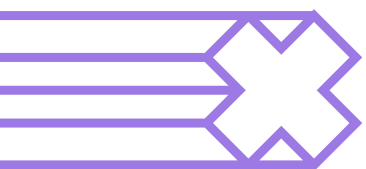
1 na 2

w momencie gdy informacje o inwestycji byłyby proste i zrozumiałe.

1 na 3

Dla ponad 1 na 3 respondentów marka instytucji ma ogromne znaczenie.

Jaki cel skłoniłby Cię do inwestowania?

+70%

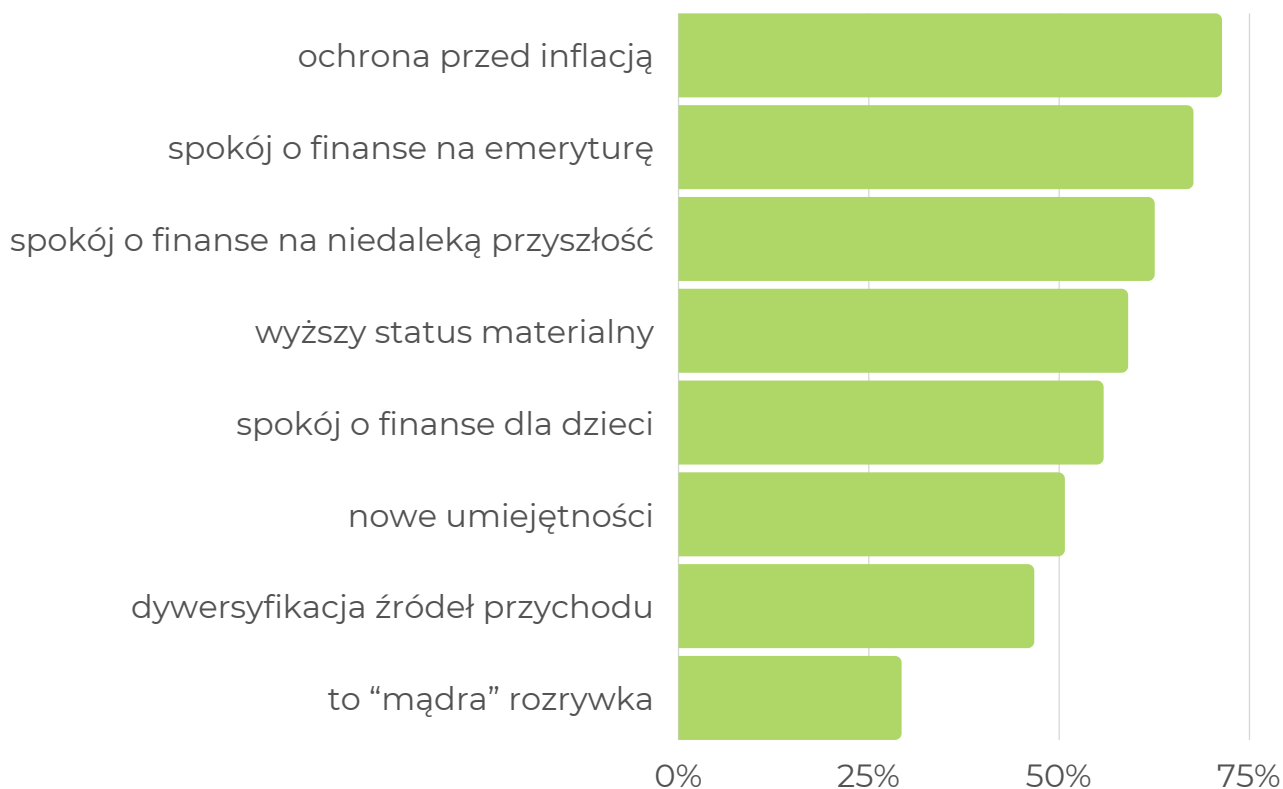
Ponad 70% respondentów mogłoby zacząć inwestować w celu ochrony przed inflacją.

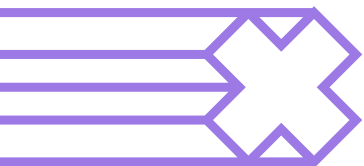
2 na 3

Dla 2 na 3 osoby bodźcem do inwestowania może być spokój o finanse w bliższej i dalszej perspektywie.

1 na 2

Prawie połowa respondentów zaczęłaby inwestować z uwagi na możliwość dywersyfikacji przychodu.

Jaki format edukacji inwestycyjnej najbardziej Cię przekonuje?

60%

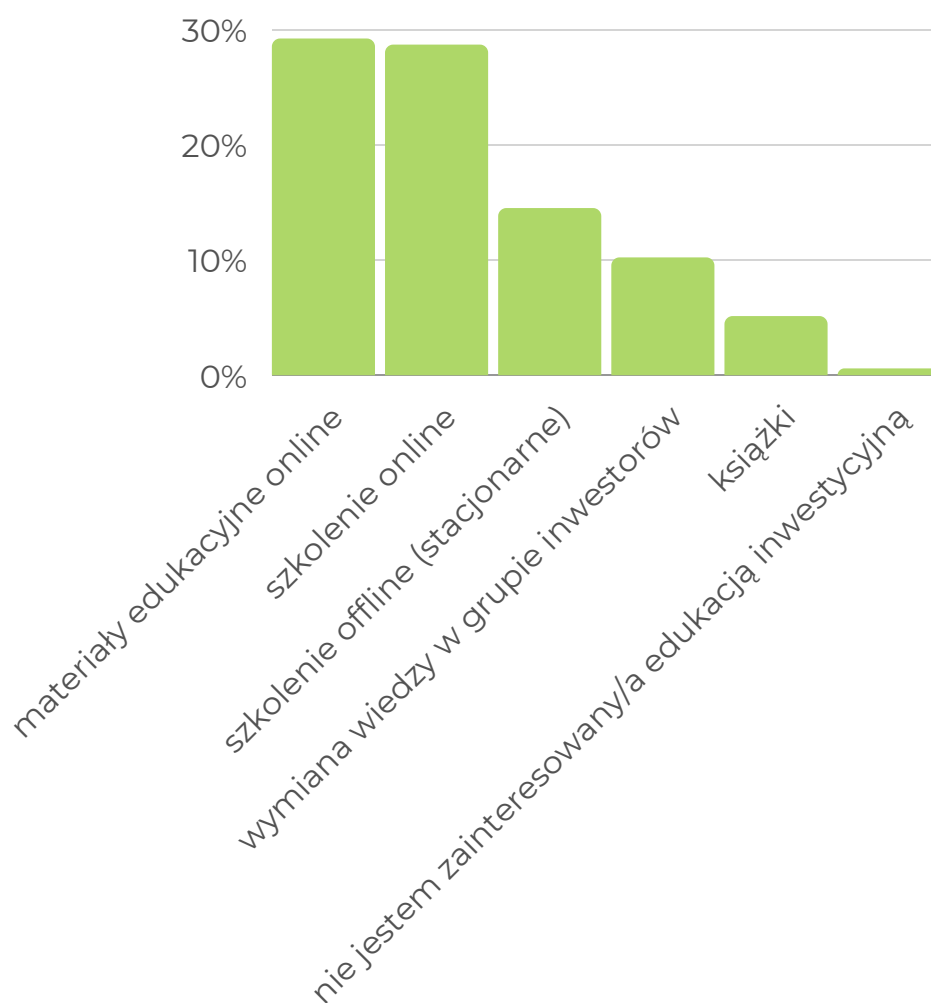
Prawie 60% respondentów preferuje edukację online.

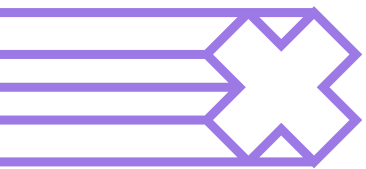
1 na 10

1 na 10 osób woli wymianę wiedzy w grupie inwestorów.

5%

5% najbardziej docenia książki.

Jaki typ źródła informacji najbardziej Cię przekonuje?

1 na 3

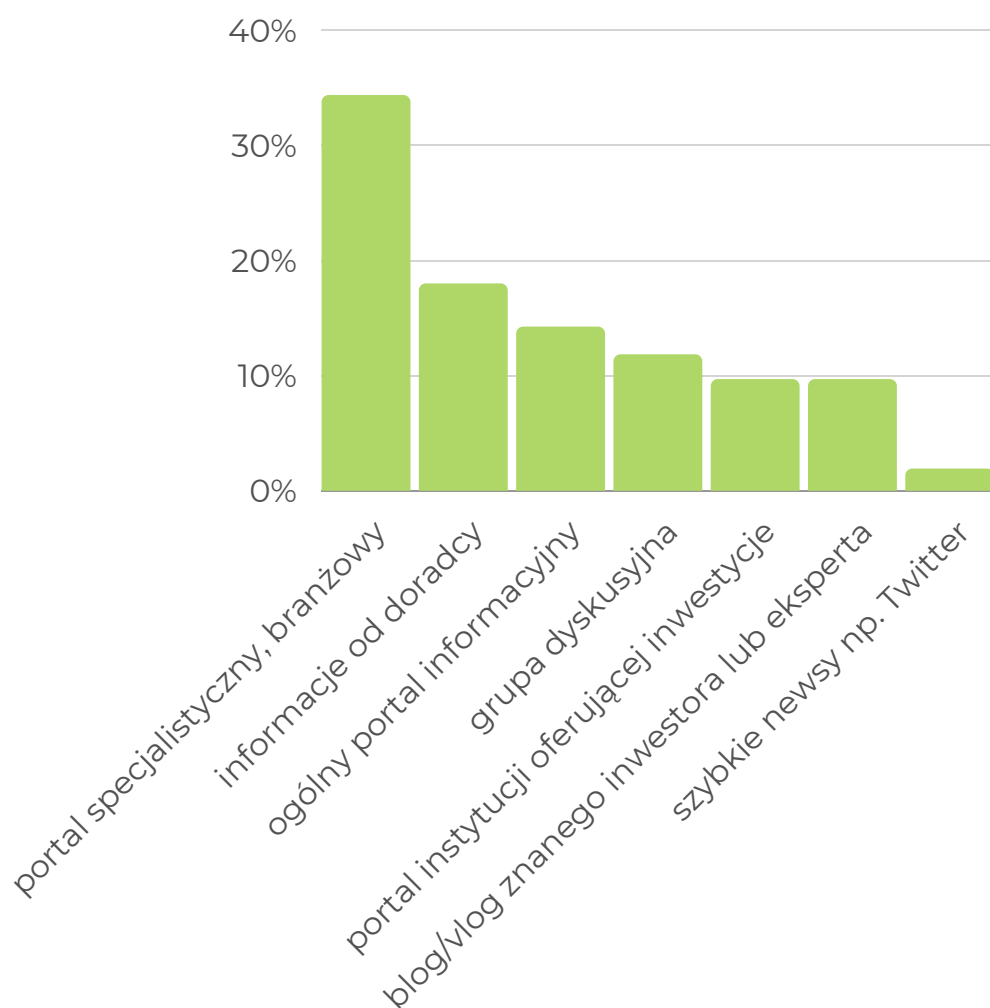
Ponad 1 na 3 osób zaufać może najbardziej portalom specjalistycznym.

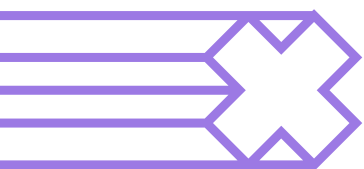
1 na 5

Niemal 1 na 5 respondentów najbardziej zaufałoby doradcy.

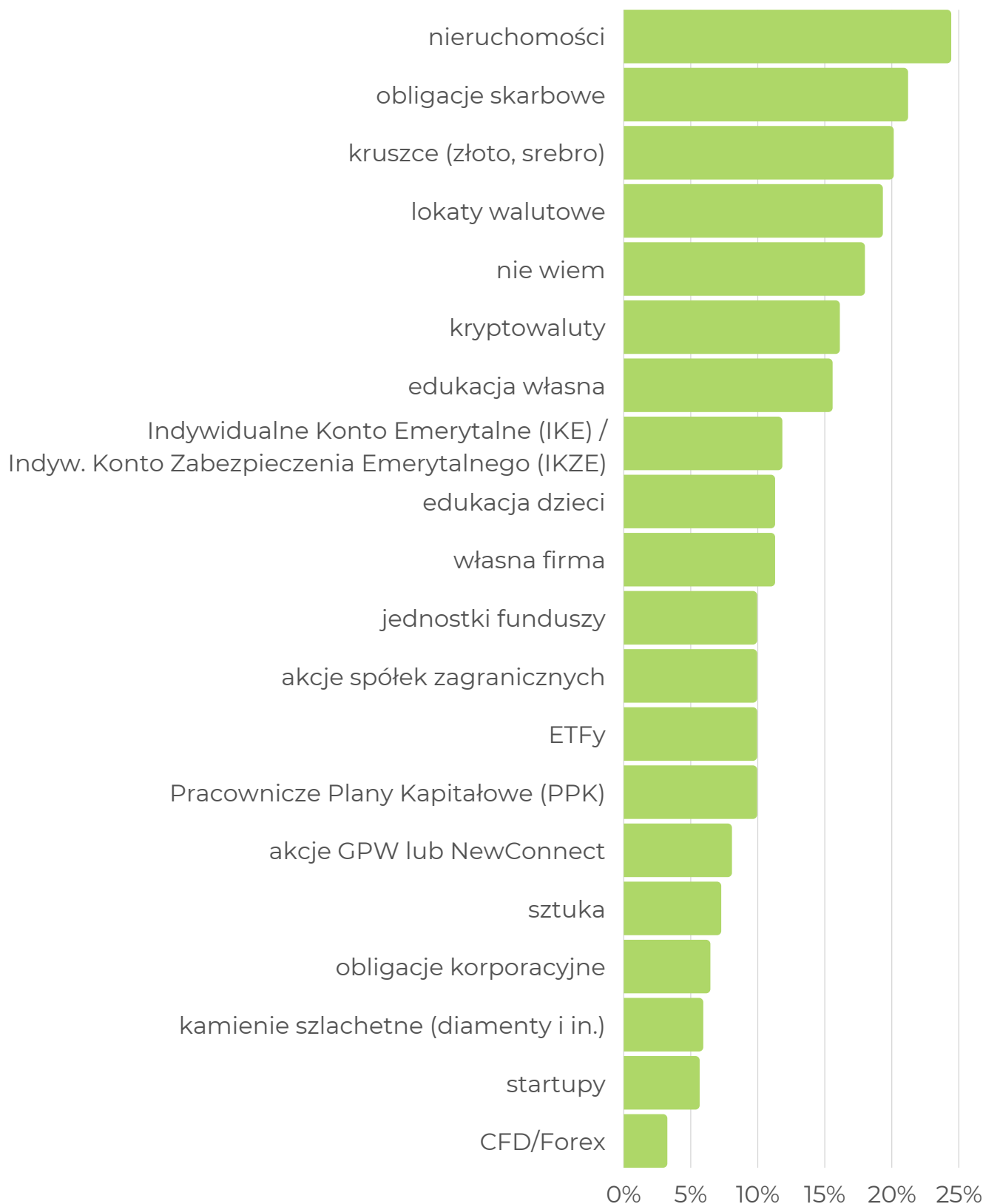
1 na 10

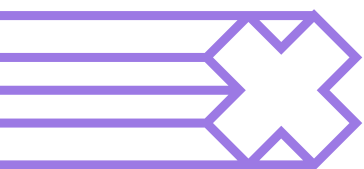
1 na 10 osób wskazuje na blog lub vlog inwestora lub eksperta.

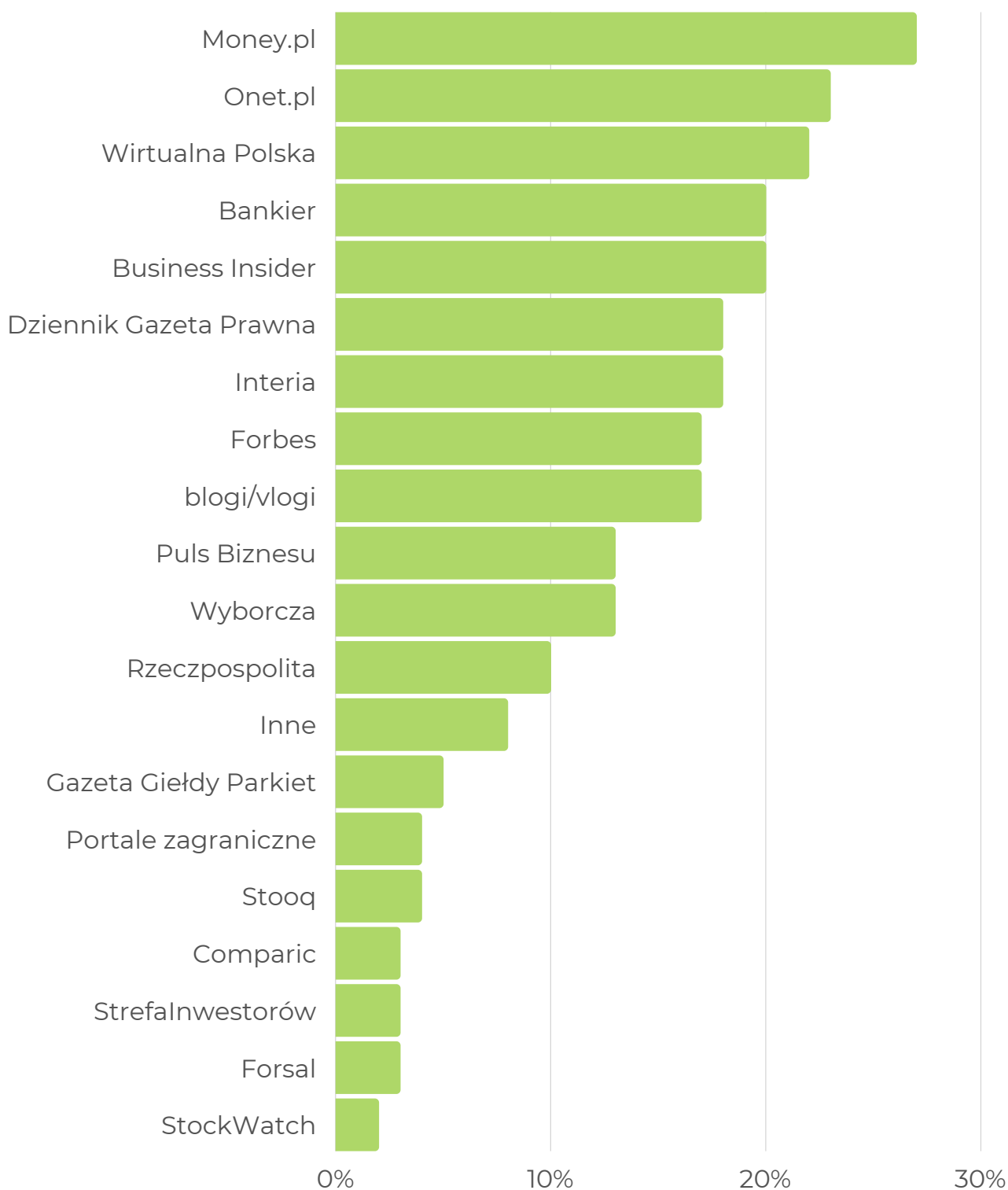

Jakie inwestycje są tymi, od których mógłbyś/mogłabyś zrobić pierwszy krok?

Z jakich tytułów (o ile korzystasz) czerpiesz informacje o finansach i inwestycjach?

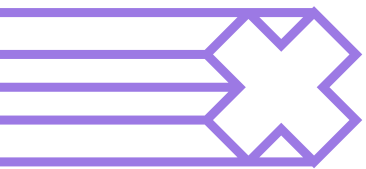

TAK, INWESTUJĘ!

Co charakteryzuje
inwestorów?

Niniejszy raport nie stanowi rekomendacji inwestycyjnej i w żadnym razie nie powinien być tak traktowany. Prezentowane w niniejszym raporcie opinie ekspertów są ich stanowiskami, organizator badania nie ponosi odpowiedzialności za treść opinii ekspertów. Pamiętaj. Jakiegokolwiek inwestowanie wiąże się z ryzykiem. Inwestycje mogą prowadzić do utraty części lub całości zainwestowanych środków. Inwestorzy powinni posiadać wystarczającą wiedzę, aby zrozumieć ryzyko i świadomie podejmować decyzje inwestycyjne.

Jak często podejmujesz decyzje inwestycyjne?

4 na 10

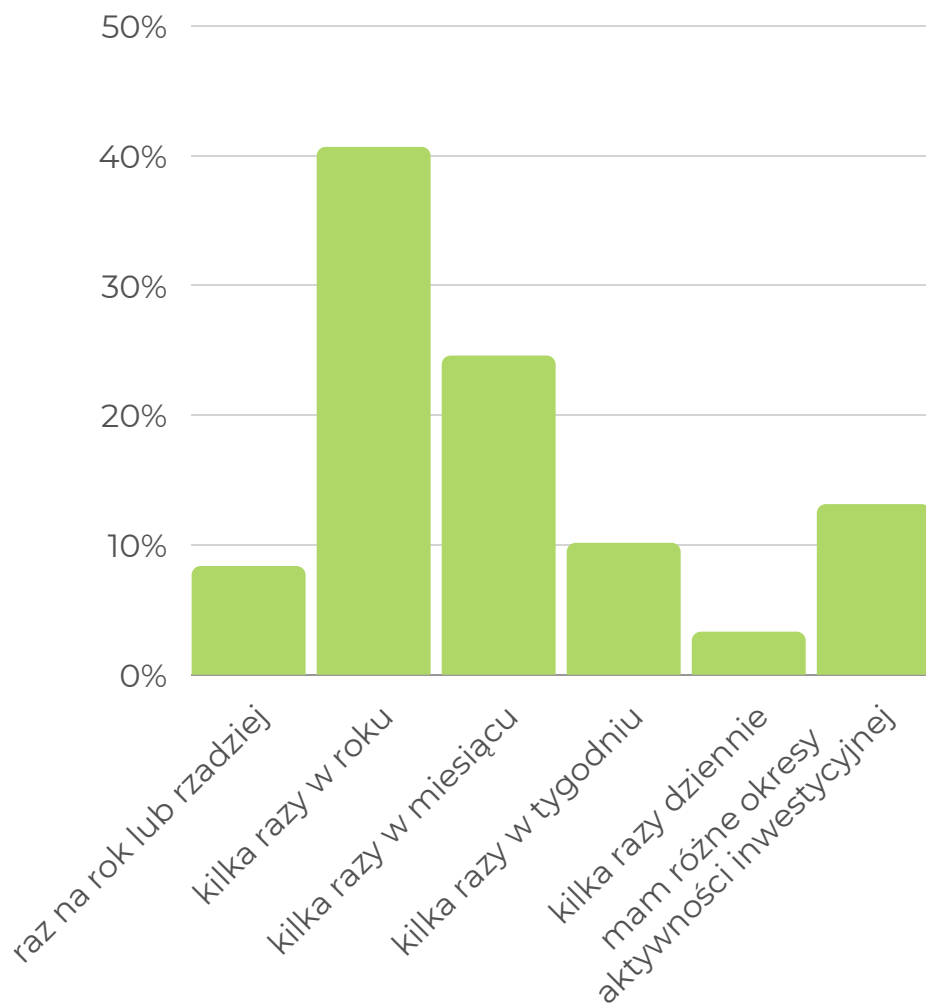
4 na 10 inwestorów podejmuje decyzje kilka razy w roku.

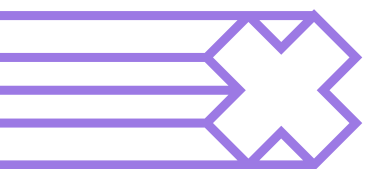
1 na 4

1 na 4 inwestorów jest aktywnych kilka razy w miesiącu.

13%

13% inwestorów inwestuje często - kilka razy w tygodniu lub kilka razy dziennie.

W jaki sposób podejmujesz decyzje inwestycyjne?

4 na 10

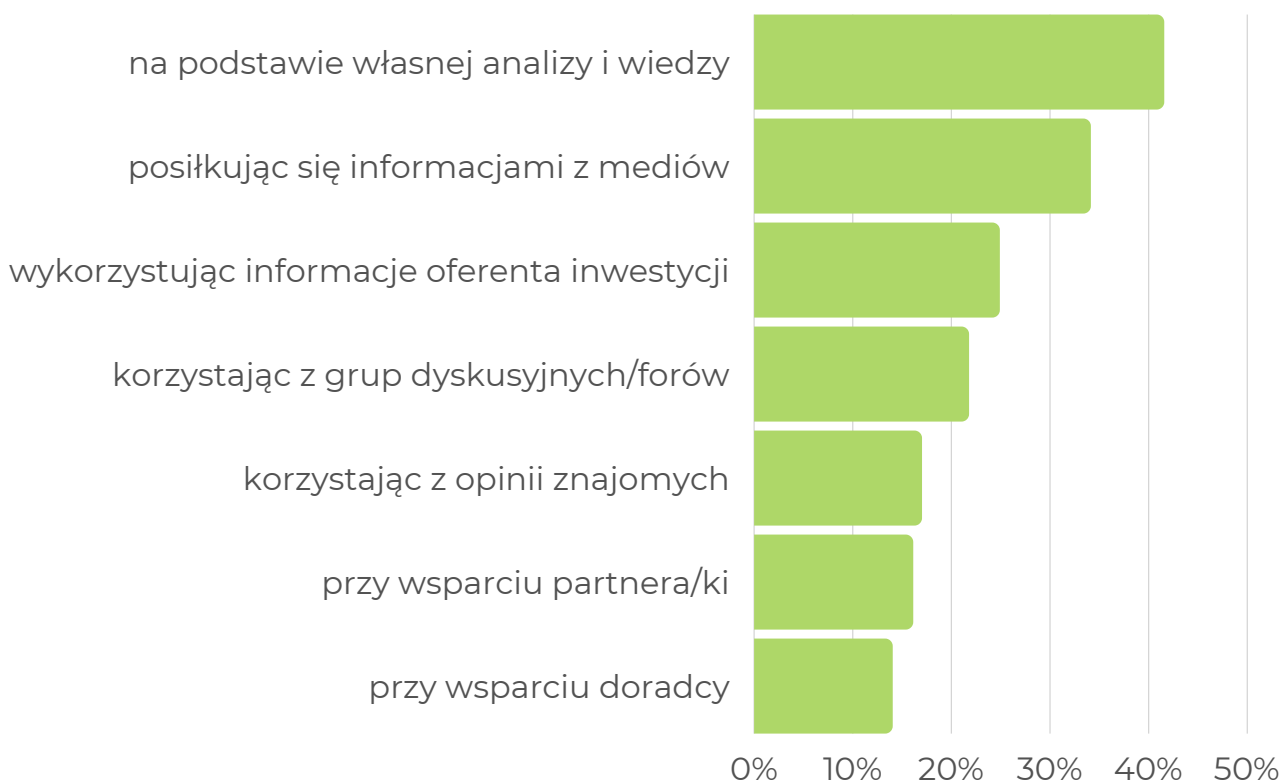
4 na 10 inwestorów ufa swojej analizie i wiedzy.

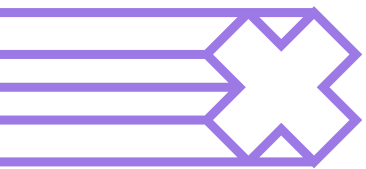
1 na 5

1 na 5 inwestorów korzysta z grup dyskusyjnych i forów internetowych.

16%

16% osób kieruje się opinią znajomych lub partnera/ki.

W jakim celu inwestujesz?

4 na 10

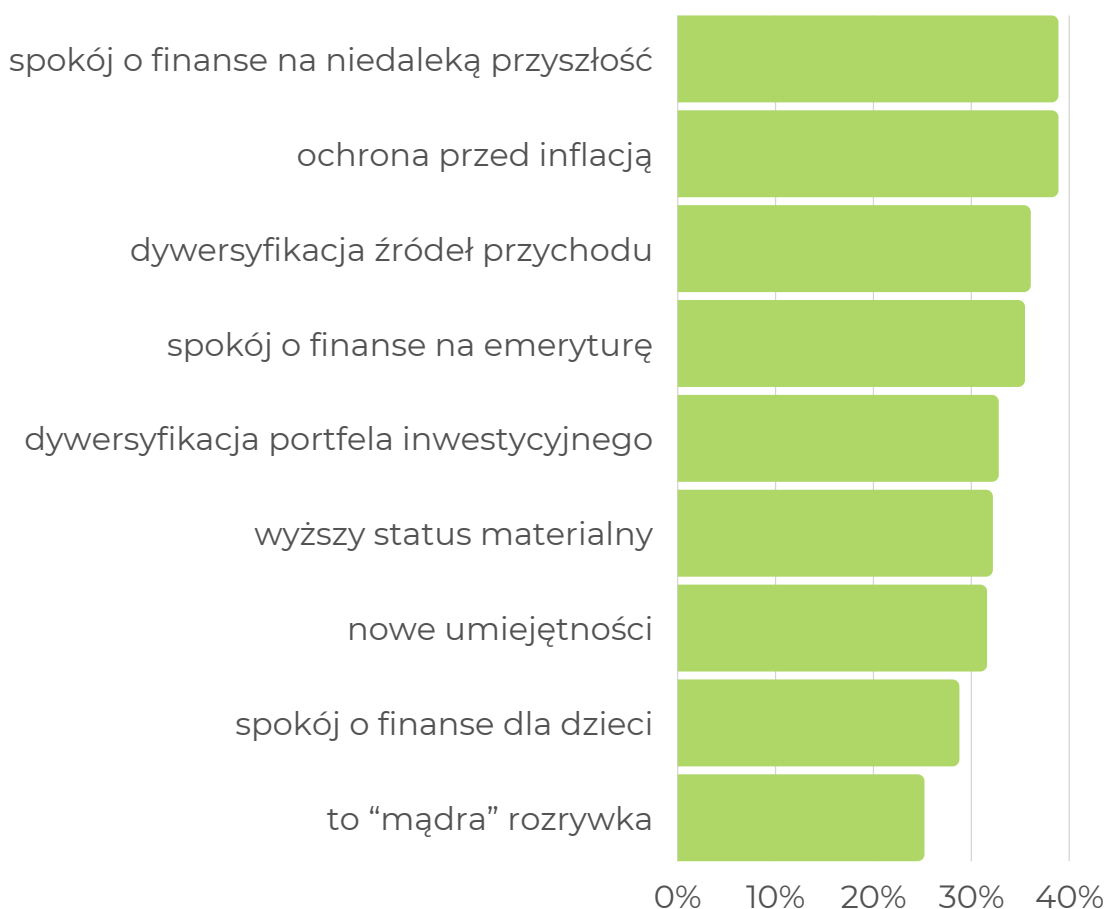
Prawie 4 na 10 inwestorów inwestuje w trosce o finanse na niedaleką przyszłość i uciekając przed inflacją.

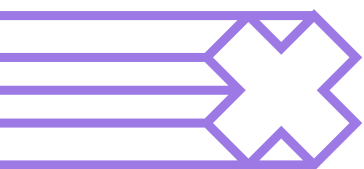
1 na 3

1 na 3 osoby poszukuje w inwestycjach dywersyfikacji portfela.

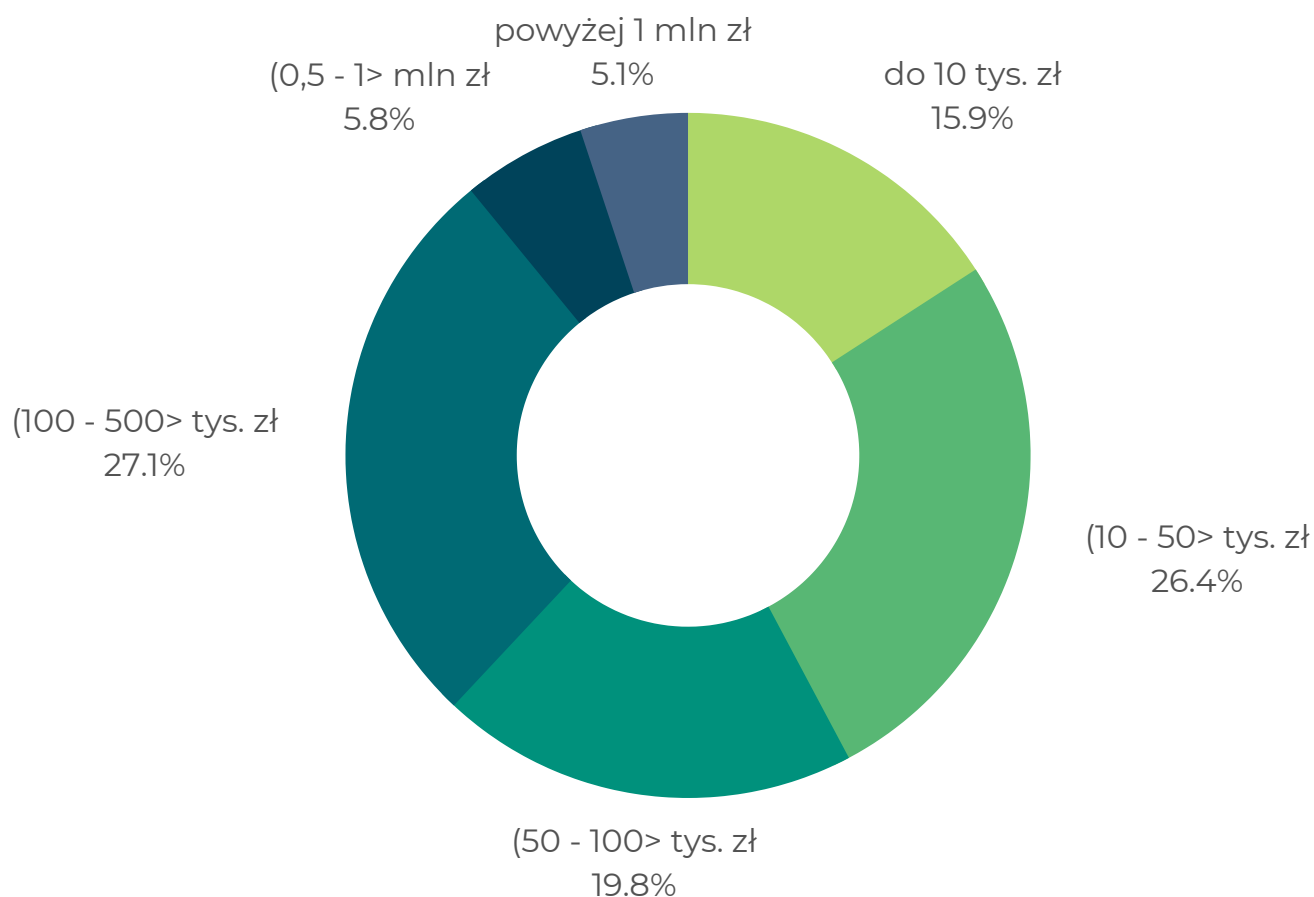
1 na 4

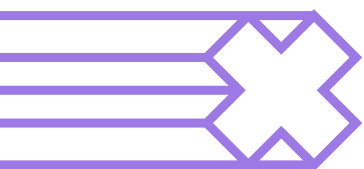
Dla 1 na 4 inwestorów to rozsądne hobby.

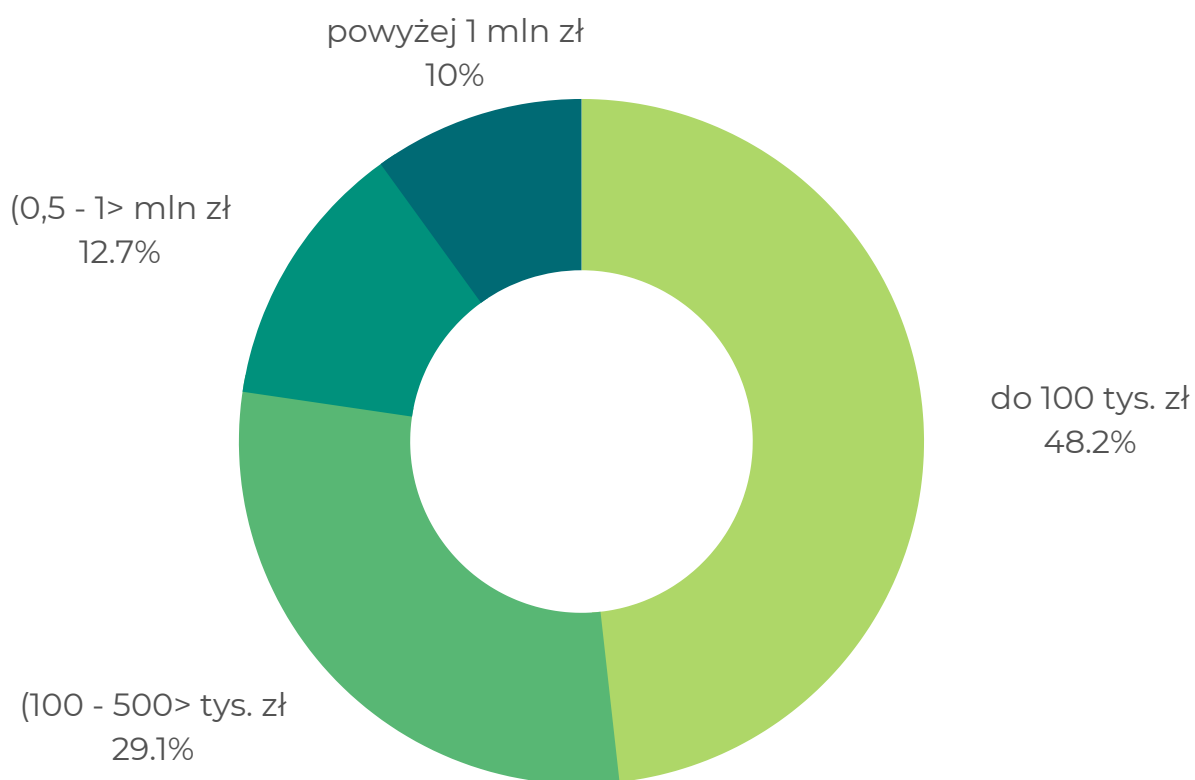
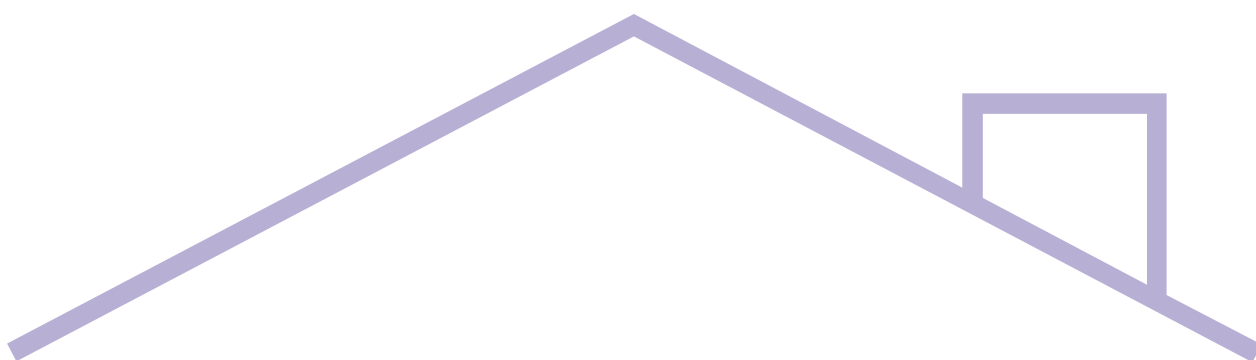

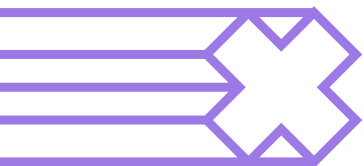
Jaką kwotę posiadasz w inwestycjach? (bez nieruchomości)

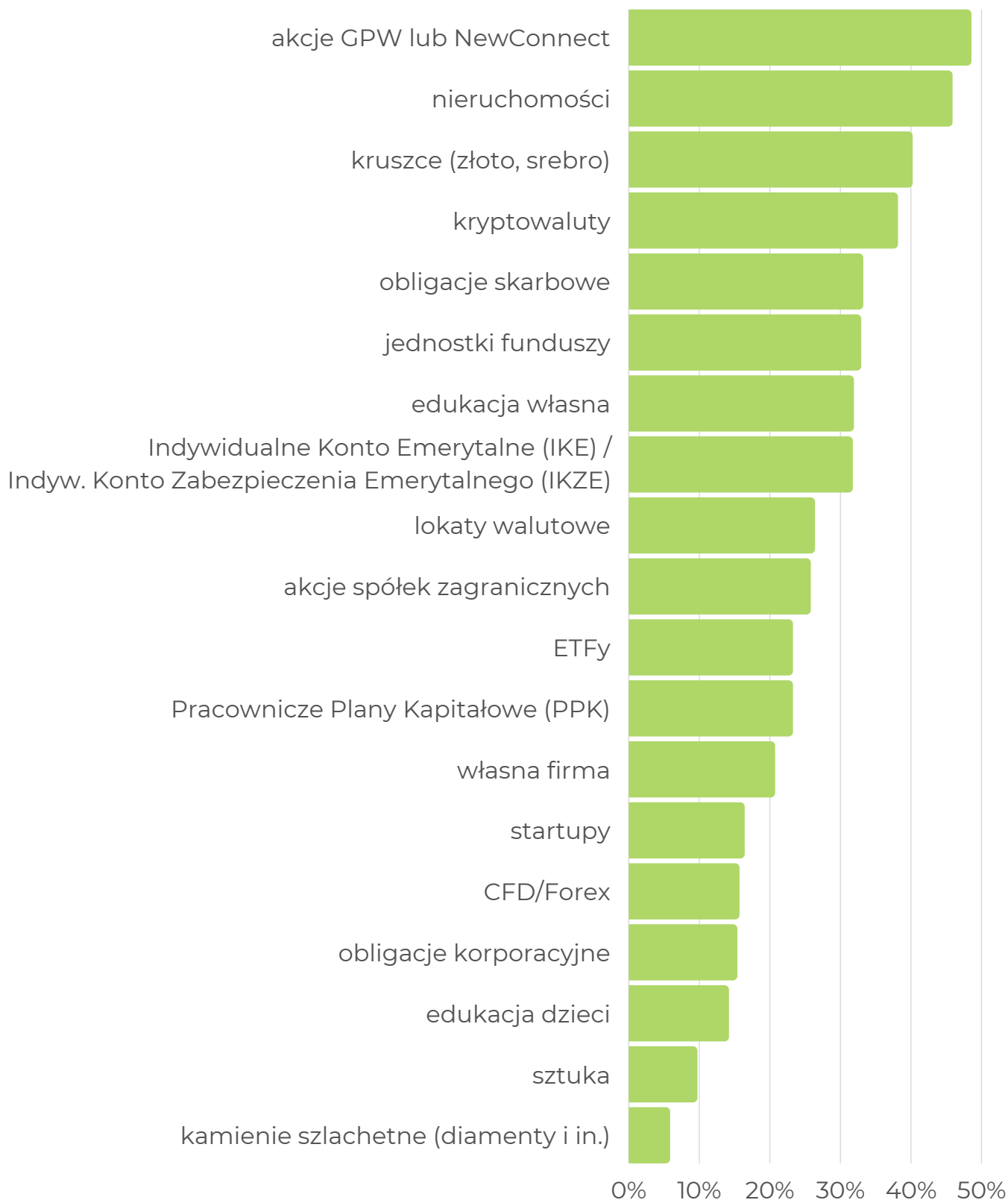

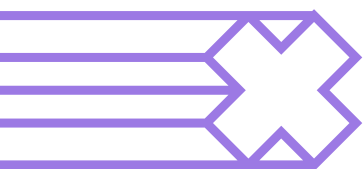
Jaką kwotę posiadasz w inwestycjach w nieruchomości?

Jakie z poniższych inwestycji masz lub miałeś/aś w portfolio?

Co skłoniłoby Cię do rozpoczęcia inwestycji w nieznany dotąd instrument inwestycyjny?

1 na 2

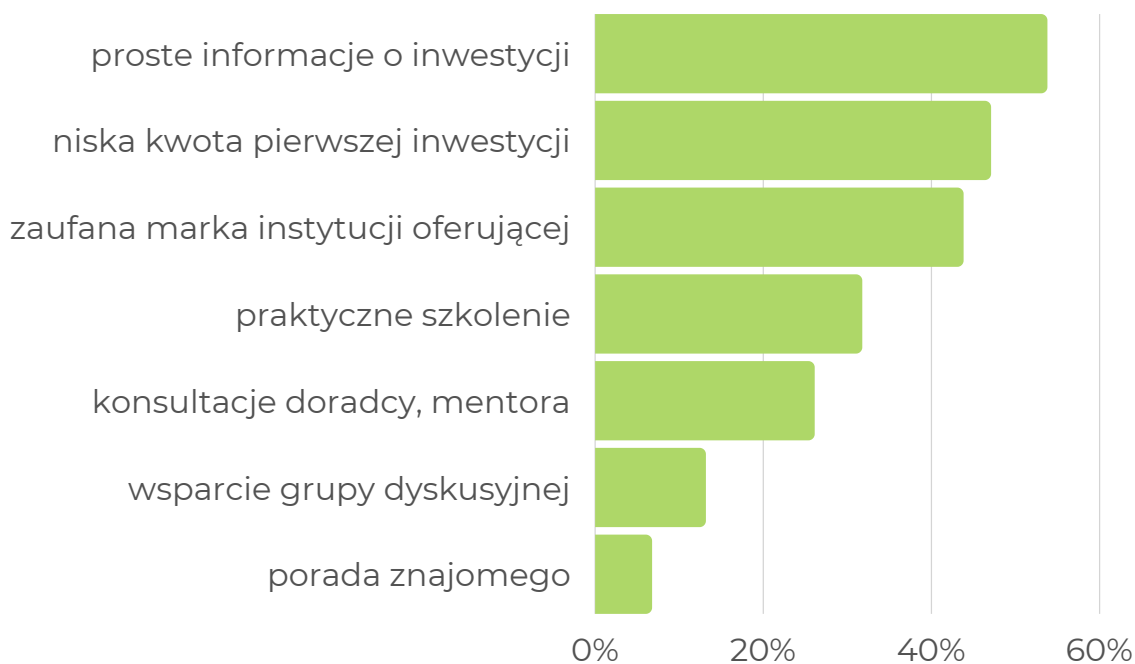
Dla ponad połowy inwestorów najważniejsza jest przejrzystość informacji.

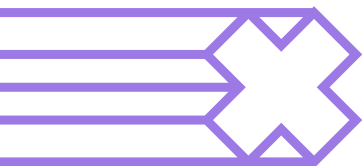
1 na 2

Prawie połowa inwestorów spróbowałaby nowego typu inwestycji przy niskiej kwocie wejścia.

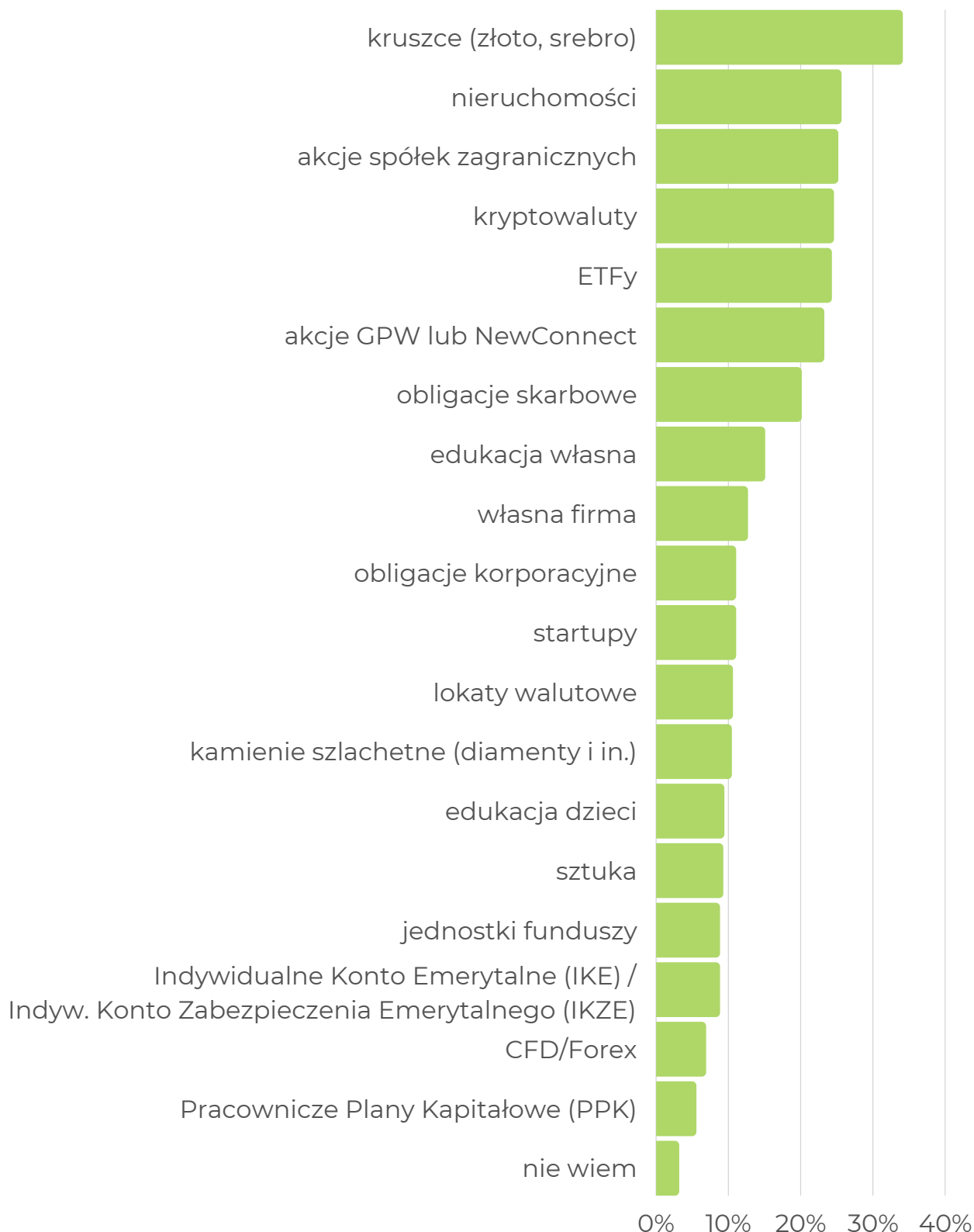
1 na 3

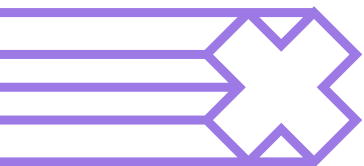
Dla 1 na 3 inwestorów cenne byłoby szkolenie praktyczne.

Jakie inwestycje są tymi, które był(a)byś skłonny/a w pierwszej kolejności dodać do portfela inwestycyjnego?

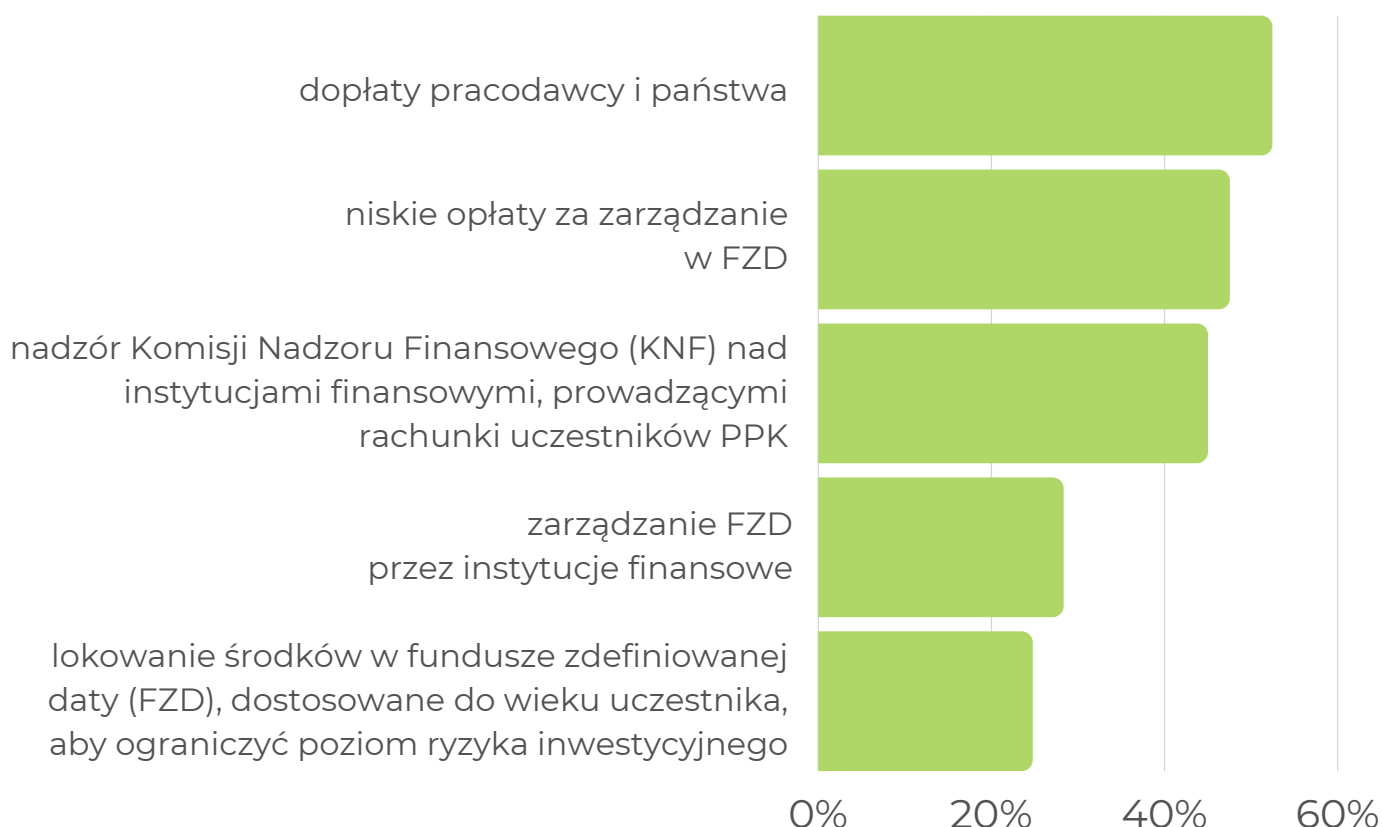

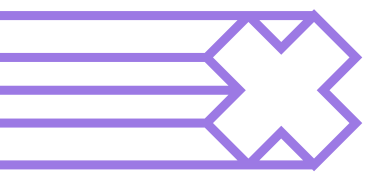

Co najbardziej zachęciłoby Cię do odkładania środków w Pracowniczych Planach Kapitałowych (PPK)?

+50%

Ponad połowa inwestorów mogłaby inwestować w PPK za zachętą finansową ze strony pracodawcy lub państwa.

Co składa się na Twoje zaufanie do danego instrumentu inwestycyjnego?

+50%

Ponad połowa inwestorów ufa w dany instrument dzięki przejrzystej ofercie lub solidnym analizom ekspertów.

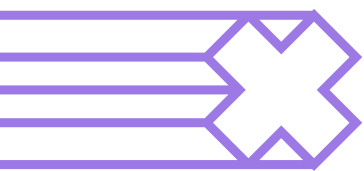
30%

Prawie 30% inwestorów ceni nowoczesność i zaawansowanie technologiczne instytucji.

1 na 4

Dla niemal 1 na 4 inwestorów ważny jest nadzór polskiego urzędu.

Jaki format edukacji inwestycyjnej najbardziej Cię przekonuje?

50%

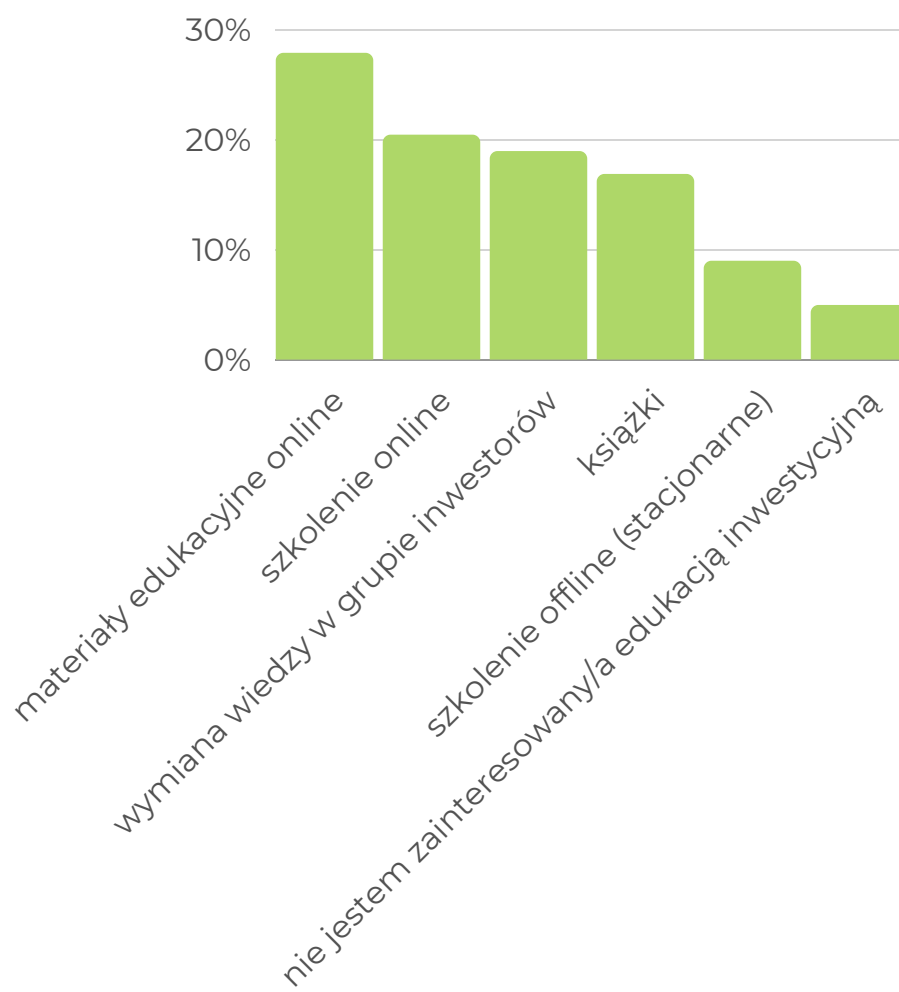
Połowa inwestorów chce edukacji online.

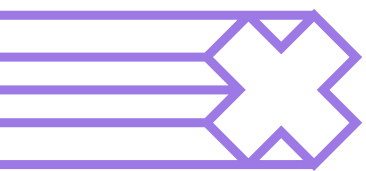
1 na 5

1 na 5 inwestorów ceni wymianę wiedzy w grupie z innymi inwestorami.

17%

17% osób uważa, że książki niosą największą wartość.

Jaki typ źródeł informacji najbardziej Cię przekonuje?

1 na 3

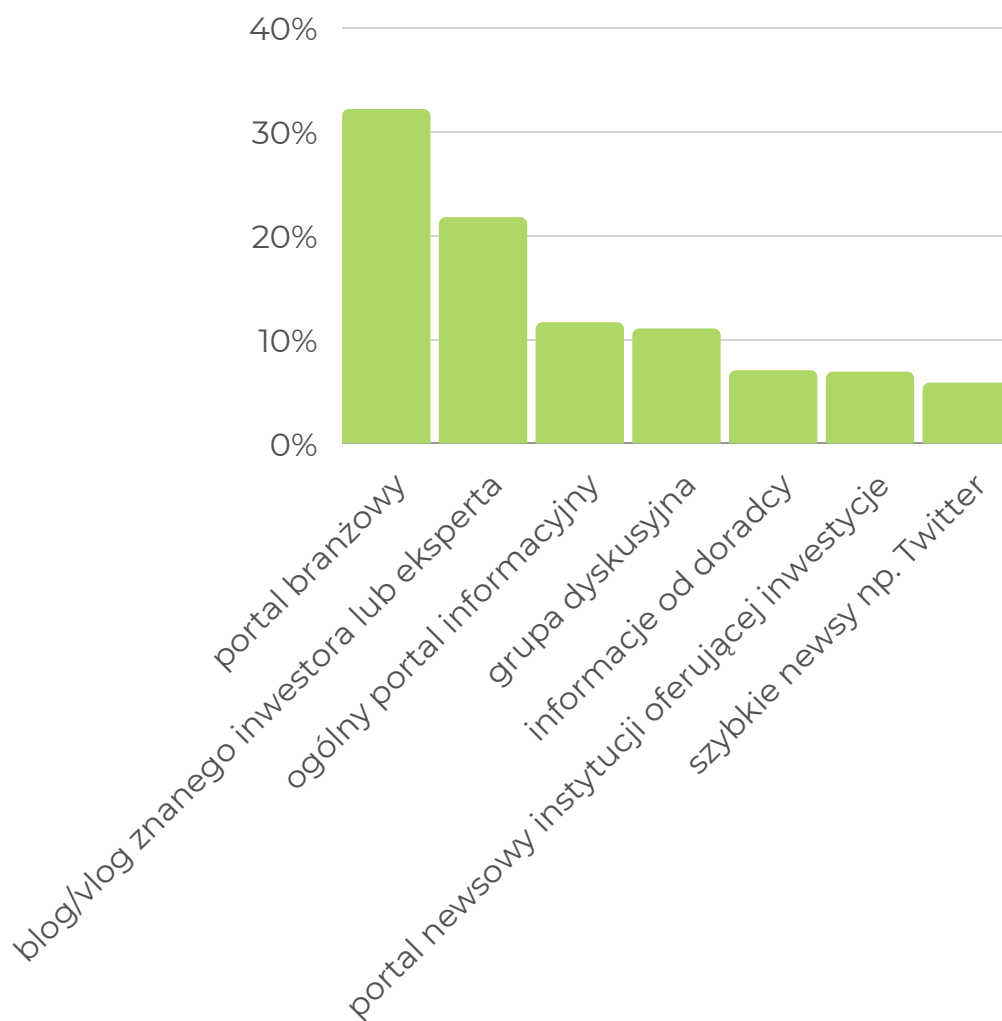
1 na 3 inwestorów najbardziej ceni portale branżowe.

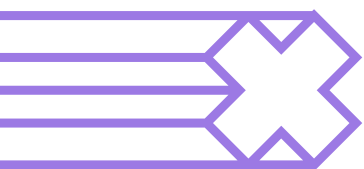
1 na 5

Ponad 1 na 5 osób ufa informacjom znanych inwestorów / ekspertów publikowanym na blogach.

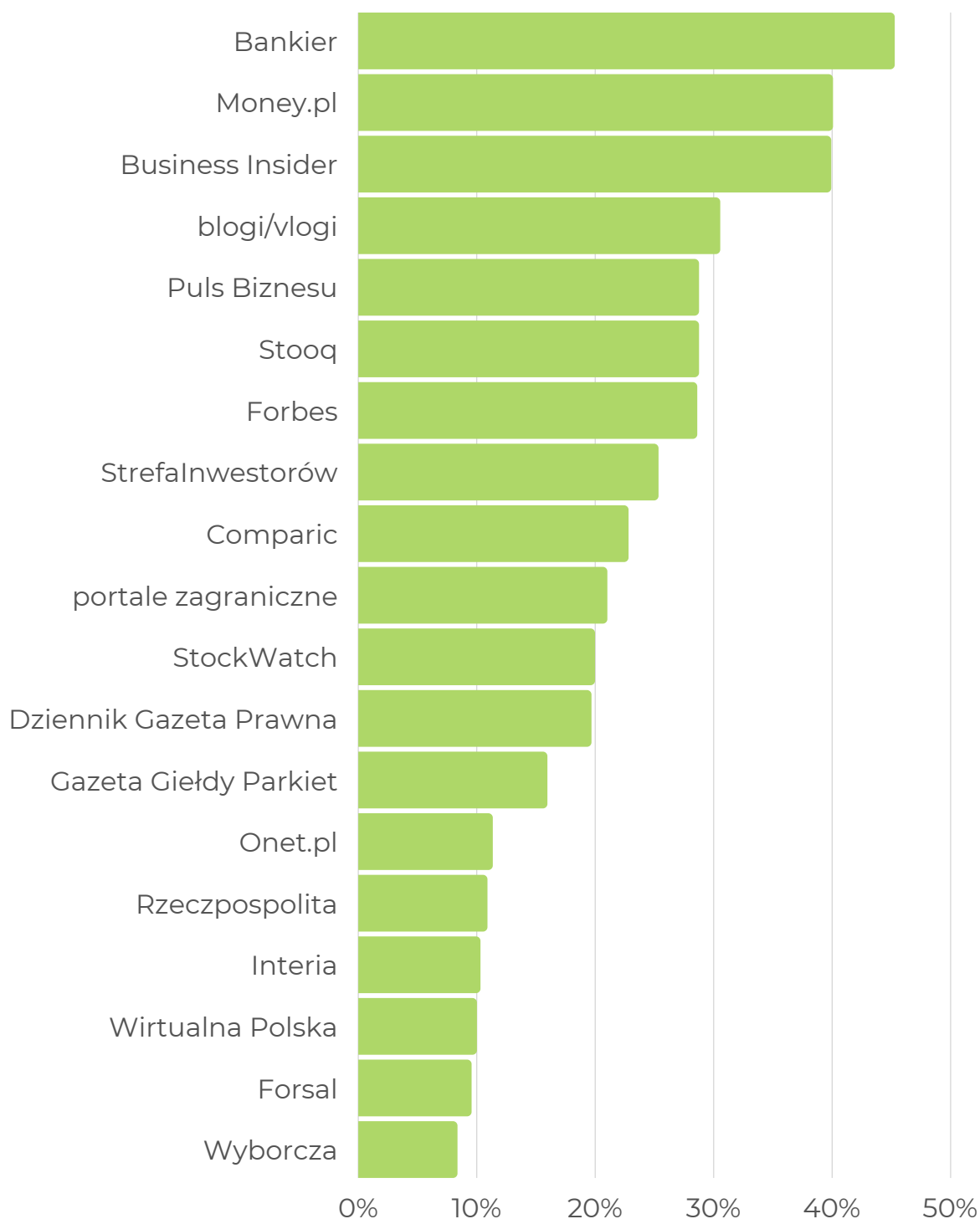
6%

6% inwestorów ceni szybkość - szybkie informacje np. poprzez platformy typu Twitter.

Z jakich tytułów czerpiesz informacje o finansach i inwestycjach?

CHWILA REFLEKSJI

Opinie ekspertów

Niniejszy raport nie stanowi rekomendacji inwestycyjnej i w żadnym razie nie powinien być tak traktowany. Prezentowane w niniejszym raporcie opinie ekspertów są ich stanowiskami, organizator badania nie ponosi odpowiedzialności za treść opinii ekspertów. Pamiętaj. Jakiegokolwiek inwestowanie wiąże się z ryzykiem. Inwestycje mogą prowadzić do utraty części lub całości zainwestowanych środków. Inwestorzy powinni posiadać wystarczającą wiedzę, aby zrozumieć ryzyko i świadomie podejmować decyzje inwestycyjne.

OPINIE EKSPERTÓW

Bardzo cieszymy się, że jako Stowarzyszenie Sterling Angels kolejny raz mogliśmy wesprzeć badanie skłonności inwestycyjnych Polaków. Wyniki badania ze względu na wysoką próbę, duży udział osób już inwestujących oraz zamierzających inwestować należy uznać za wiarygodne i odzwierciedlające rzeczywisty obraz sytuacji i nastawienia respondentów do inwestycji. Wyniki badania dają wiele interesujących odpowiedzi na kluczowe pytania i pozwolą podmiotom funkcjonującym na rynku inwestycyjnym w lepszym stopniu przygotować kompleksową i przyjazną ofertę dla każdej z grup inwestorów.

Wyniki wyraźnie pokazują, że wysoka inflacja wskazywana jest jako kluczowy czynnik, który skłania do rozważań o inwestycjach. Jednak obawa przed stratą, czy brak wiedzy jaki produkt inwestycyjny wybrać to główne przeszkody do tego by podjąć inwestycje. Inwestorzy oczekują w zakresie oferty produktowej prostych, transparentnych rozwiązań i niskich progów inwestycyjnych. Jednocześnie badanie wyraźnie wskazuje, że pandemia covid-19 sprawiła, że w zakresie działań edukacyjnych respondenci deklarują dużą otwartość na on-linowe formaty edukacji inwestycyjnej.

Dla nas jako Stowarzyszenia Sterling Angels wspierającego aniołów biznesu poszukujących interesujących projektów i startuperów zainteresowanych finansowaniem i wysokiej jakości smart money bardzo ciekawe jest to, że spory odsetek respondentów deklaruje posiadanie w swoim portfelu startupów. Podobna ilość badanych deklaruje dodanie startupów jako cel swoich inwestycji. Dosyć zaskakująca jest zaś deklaracja, że 5% inwestorów mogłoby rozpocząć swoją przygodę inwestycyjną od inwestycji w startup!

Krzysztof Polak

– Stowarzyszenie Sterling Angels

Z zaprezentowanego raportu jasno wynika, że inwestowanie w startupy jest raczej niszową formą lokowania środków. Tylko niespełna 6% respondentów nie inwestujących zainteresowałoby się tą możliwością, a 16% inwestorów jest aktualnie zaangażowanych kapitałowo w startupy. Tak też powinno być, gdyż Venture Capital to inwestycje alternatywne ze względu na wysokie ryzyko. Aby zachować stabilność portfela inwestycyjnego na tego rodzaju alokowanie należy przeznaczyć nie więcej niż 10-15% zaangażowanego kapitału.

Tym samym startupy, zw względu na wysokość pojedynczego ticketu, to opcja dla nielicznych. Równocześnie jednak możliwość uzyskania ponadnormatywnych zwrotów powoduje, że jest ona kusząca. Polski rynek VC jest coraz bardziej dojrzały i udowodnił już, że warto zaryzykować. Dlatego jako Sieć Przedsiębiorczych Kobiet zachęcamy inwestorki, które zdobyły już doświadczenie w nieruchomościach czy na giełdzie, aby zainteresowały się startupami. Robimy to poprzez profesjonalną edukację, która jest niezbędna, aby świadomie i skutecznie inwestować. Żadna inna forma inwestycji nie pozwoli nam tak wszechstronnie wykorzystać dotychczasowego doświadczenia i wiedzy biznesowej, jak właśnie angel investing. Dlatego też sukces spółki, w którą zainwestowaliśmy daje taką satysfakcję. A ponieważ kobiety są bardzo hojne w dzieleniu się wiedzą, są doskonałymi inwestorkami.

Dorota Czekaj

Prezeska Sieci Przedsiębiorczych Kobiet

Inicjatorka Klubu Inwestorek Indywidualnych Black Swan Prestige

Młode spółki chcąc przekonać do siebie inwestorów prywatnych muszą myśleć międzynarodowo, a podczas poszukiwania finansowania muszą w prosty i transparentny sposób komunikować się z rynkiem. W tym ostatnim pomagamy biznesom na co dzień.

Polak Inwestor to bardzo ważne źródło wiedzy o rynku inwestycyjnym, dlatego z dużą ciekawością przeszedłem do lektury wyników tegorocznego badania. Dużym plusem jest część poświęcona ankietowanym, którzy jeszcze nie inwestują.

Mocnym motywatorem do inwestowania zarówno osób jeszcze nieinwestujących, jak i aktywnych inwestorów jest chęć do ochrony środków przed galopującą inflacją, co w obecnej sytuacji gospodarczej nie może dziwić. W grupie aktywnie inwestujących ok 16% respondentów wskazało, że posiadało lub posiada w swoim portfelu startupy, a niemal 50% akcje GPW lub New Connect co jasno pokazuje, że szansą na finansowanie młodych spółek przez inwestorów prywatnych m.in. poprzez crowdfunding jest krótki horyzont wejścia na giełdę. Warto także zwrócić, że inwestorzy widzą większy potencjał w projektach międzynarodowych od tych, które uwagę skupiają na krajowym rynku. Inwestorzy wskazują także, że uznana marka instytucji oferującej oraz proste informacje o inwestycji są bardzo ważne przy podejmowaniu decyzji i na tym powinny się skupić podmioty działające na rynku, w tym platformy crowdfundingowe.

Marcel Rowiński
CEO Crowdway

OPINIE EKSPERTÓW

Wyniki drugiej edycji badania 'Polak Inwestor' utwierdzają nas w przekonaniu, że aby zyskać zaufanie inwestorów należy nieustannie budować ich świadomość dostępnych opcji inwestycji oraz kłaść nacisk na budowanie rzetelnej bazy wiedzy. Potwierdza to blisko 35% respondentów badania.

Jako wiodąca firma doradcza obsługująca najbardziej aktywne fundusze VC w Polsce w ramach Genprox oraz wydawca specjalistycznej platformy dla funduszy VC, ich inwestorów i spółek portfelowych w ramach Fundequate, kładziemy nacisk na dzielenie się naszą ekspertyzą z uczestnikami rynku. Nie poprzestajemy jedynie na promowaniu wiedzy, ale również kształtujemy rynek VC w Polsce, czego przykładem może być uzyskanie zwolnienia z wymogu konsolidacji sprawozdań finansowych funduszy VC w Polsce działających jako Alternatywne Spółki Inwestycyjne.

W naszej ocenie istotnym czynnikiem wpływającym na wzrost zainteresowania rynkiem VC będzie też dostęp inwestorów do informacji o dokonanych inwestycjach.

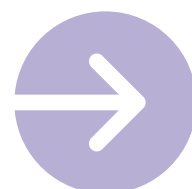
Dariusz Landsberg

Dyrektor Zarządzający Genprox oraz Fundequate.com

Tegoroczna edycja badania Polak Inwestor wskazuje m.in. jak negatywne trendy finansowe, które obserwujemy w ostatnim czasie wpływają na podejmowanie decyzji inwestycyjnych. Pomimo dużej dynamiki rynkowej ponad 60% respondentów twierdzi, że inwestuje, przy czym połowa z nich robi to regularnie. Wśród aktywnych inwestorów zdecydowana większość to grupa wielkomiejska - inwestorzy pochodzący z miast powyżej 100 tysięcy stanowią ok. 60% populacji - znacznie odbiegając od demografii Polski.

Wyniki wskazują, że ponad połowa polskich inwestorów znajduje się na początku swojej ścieżki inwestycyjnej - potrzebują bardzo prostych informacji, podanych w przystępny sposób, a bariera wejścia musi być niska - zarówno od strony formalnej, jak również alokowanych kwot. Oczekuje tego aż 55% respondentów. Nieco zaskakujące jest natomiast, że niska wiedza ekonomiczna respondentów, nie zniechęca do podejmowania ryzyka inwestycyjnego.

Stosunkowo niski poziom zaawansowania Polaków w inwestycjach potwierdza fakt, że aż dla 58% z nich najbardziej przekonujące źródła wiedzy to internet - począwszy od ogólnotematycznych portali informacyjnych, a kończąc na portalach instytucji bezpośrednio oferującej te inwestycje. Grupa osób, które uważa informacje od profesjonalnego doradcy za bardziej istotne jest aż trzykrotnie niższa. (...)

(...)

Nadal jedną z najbardziej korzystnych form zabezpieczenia środków okazuje się inwestycja w nieruchomości. Prawie połowa ankietowanych uważa je za najbezpieczniejszą i najbardziej rentowną formę lokowania kapitału. Popularność inwestycji w nieruchomości utrzymuje się od lat, mimo rosnących cen i pojawiania się coraz to nowych form lokowania pieniędzy.

W opozycji do stosunkowo mało zaawansowanego przeciętnego polskiego inwestora stoi popularność, którą zdobywają kryptowaluty. Okazuje się, że przestały być one już niszową klasą aktywów - co więcej nie ma kolosalnych różnic porównując te inwestycje do złota i srebra, nieruchomości czy akcji GPW lub NewConnect. Oczywiście nie znamy skali, ale zastanawia już sam fakt, że inwestorzy pomimo ryzykownej i niepewnej branży akceptują kryptowaluty jako alternatywę inwestycyjną i liczą na znaczne zyski w przyszłości. Nasuwa się pytanie czy to efekt nowej mody, czy utraty zaufania w dotychczasowe instrumenty inwestowania.

I finalnie - nie dziwi duże zainteresowanie inwestycjami w kruszce (ok. 40% badanych), jest to zapewne efektem długoterminowej niepewności gospodarczej związanej z rosnącą od kilku kwartałów inflacją spotęgowaną nagłą sytuacją wojny w Ukrainie.

Wojciech Szapiel
CEO Invenity Foundation

OPINIE EKSPERTÓW

Z uwagą przeczytałem raport Polak Inwestor. Wynika z niego, że regularnie inwestuje niemal 1/3 ankietowanych osób. Taki sam odsetek respondentów deklaruje, że inwestuje, choć nieregularnie. To optymistyczne dane na tle inwestycji ogółem w Polsce, które są obecnie na historycznie niskim poziomie i wynoszą ok. 15 proc. PKB, czyli mniej więcej 375 mld zł. Pod tym względem plasujemy się już teraz w ogonie Unii Europejskiej, a możliwy jest dalszy spadek z racji mniejszego niż dotąd dopływu środków UE.

Z pewnością jest co robić w kwestii wiedzy o inwestowaniu: ¼ ankietowany h deklaruje, że wie dość dużo na ten temat, a ok. 6 proc., że ma bardzo szeroką wiedzę, a więc niemal 70 proc. deklaruje niewystarczający poziom wiedzy. Wśród tych, którzy nie inwestują barierą jest przede wszystkim brak kapitału (ok. 53 proc.), obawa przed stratą (48 proc.) albo brak wystarczającej wiedzy (45 proc.). Aż 55 proc. skłoniłyby do inwestowania proste informacje o inwestycji oraz niska kwota wejścia w przypadku pierwszej inwestycji.

Wszyscy odczuwamy skutki inflacji, która zjada nasze zarobki i oszczędności. Jako cel, który skłoniłby do inwestowania badani wymieniają: ochronę przed inflacją (ponad 71 proc.), spokój o finanse na emeryturę (ok. 68%) albo o spokój o finanse na niedaleką przyszłość (62 proc.).

Z kolei ci respondenci, którzy już obecnie aktywnie inwestują i podejmują świadomie decyzje inwestycyjne opierają się głównie o własną wiedzę oraz informacje dostępne publicznie. Motywacje do inwestowania są w zasadzie takie same jak w przypadku ankietowanych, którzy nie inwestują, a różnice dotyczą jedynie procentowego odsetka odpowiedzi.

Rodzaje inwestycji, które w pierwszej kolejności są skłonni dodać do swojego portfela indywidualni inwestorzy to tradycyjnie: kruszce, nieruchomości i akcje spółek zagranicznych. Popularnością cieszą się również ETF-y i kryptowaluty. Najmniejsze wzięcie mają Pracownicze Plany Kapitałowe i Indywidualne Konta Emerytalne, co oznacza, że potrzebna jest edukacja ekonomiczna oraz modyfikacje programów systemowych, aby było więcej zachęt, zwłaszcza podatkowych, do inwestowania w PPK i IKE.

Emil Muciński, Wiceprezes Business Centre Club
Dyrektor Instytutu Interwencji Gospodarczych

OPINIE EKSPERTÓW

Jak inwestują Polacy? To pytanie zadane na przełomie marca i kwietnia tego roku nabiera nowego wymiaru. Trwa wojna na Ukrainie, a świadomość wysokiej i być może względnie trwałej inflacji zakorzenia się wśród wielu z nas. Zebrane odpowiedzi potwierdzają z jednej strony znane fakty: aby inwestować trzeba mieć kapitał, a także specjalistyczną wiedzę. W wielu krajach działania antyrecesyjne związane z epidemią COVID, a także programy socjalne otwały szeroki strumień gotówki lecz także pokazały poprzez naukę online, że bariery fizyczne nie istnieją jeśli chodzi o dostęp do wiedzy, w tym eksperckiej.

Jakiego wsparcia oczekujemy na naszej inwestycyjnej drodze? – transparentności informacji, przekazywanej przez niezależnych ekspertów ale przede wszystkim jej prostoty. Nauczmy się mówić prosto o finansach! A dlaczego inwestujemy – tu może cieszyć rosnąca świadomość konieczności samodzielnego zabezpieczenia swojej przyszłości. Jednocześnie po raz pierwszy, jak sędzę, od wielu lat jednym z motywów inwestowania staje się ochrona przed inflacją (71% respondentów). Nasze cele inwestycyjne są jak widać zróżnicowane, króluje nieruchomości, obligacje i kruszce ale nie brak i osób inwestujących lub chcących inwestować w ETF-y czy też kryptowaluty.

Z wyników badania przebija silna skłonność do inwestowania, a co mnie osobiście szczególnie cieszy głód wiedzy i świadomość jej znaczenia przy podejmowaniu już pierwszych decyzji inwestycyjnych...

dr hab. Maciej Stradomski, prof. UEP

**Przewodniczący Rady Programowej Instytutu Biznesu Rodzinnego,
Członek Zarządu CMT Advisory**

OPINIE EKSPERTÓW

Raport Polak Inwestor 2022 to bardzo interesującą lektura. W tegorocznej edycji badania możemy przeczytać, że inwestuje już ponad 60% Polaków. Główną motywacją do inwestowania jest chęć zapewnienia sobie funduszy na przyszłość - zarówno tą odległą jak i nieco bliższą. Istotnym powodem jest także chęć ochrony kapitału przed inflacją, ale na takie kryterium częściej wskazują osoby, które nie rozpoczęły jeszcze swojej przygody z inwestowaniem.

Przez ostatnie lata dużo działo się na rynkach kapitałowych. Najpierw inwestorzy mierzyli się ze skutkami pandemii COVID-19, a kilka miesięcy temu wybuchła wojna na Ukrainie. W obliczu rosyjskiej inwazji na naszego wschodniego sąsiada prawie 30% wszystkich respondentów twierdzi, że inwestuje jak dawniej, a około 28% obserwuje sytuację i zastanawia się czy inwestować. W trakcie zawirowań na rynku ważne, aby nie tracić chłodnej głowy - w końcu najgorsze co można zrobić to dopuścić do głosu emocje i pozwolić zagłuszyć im zdrowy rozsądek.

Osoby, które do tej pory nie inwestowały najchętniej czerpią wiedzę na ten temat ze specjalistycznych portali branżowych. To pokazuje jak dużą rolę odgrywają media w kreowaniu poglądów na temat inwestycji i pomnażania kapitału. Z jednej strony to ogromna nobilitacja, a z drugiej jeszcze większa odpowiedzialność. Jako Fintek.pl dostarczamy codzienną dawkę wiedzy o rynku i inwestycjach w sektor FinTech. Od artykułów, poprzez wywiady, felietony i podcasty. Dlatego cieszymy się, że mogliśmy objąć patronat nad tegoroczną edycją raportu Polak Inwestor.

Rafał Tomaszewski
Redaktor Naczelny serwisu Fintek.pl

OPINIE EKSPERTÓW

Badanie "Polak Inwestor" bazuje na założeniu, że następuje nieunikniony rozwój polskiego społeczeństwa w kierunku aktywnego inwestowania i poszukiwania nowych możliwości inwestycyjnych. Z wyników badania wynika jednak, że Polacy wciąż w większości nie inwestują regularnie. Przyczyną tego może być relatywnie niski poziom wiedzy o inwestowaniu, aktualna sytuacja gospodarcza oraz niepewność wywołana konfliktem zbrojnym w Ukrainie.

Niepokojące jest również to, że znaczna większość respondentów nie posiada odpowiedniego kapitału, który może przeznaczyć na inwestycje oraz nie wie tak na prawdę w co należy inwestować, a także nie potrafi analizować samych możliwości inwestycyjnych. To z kolei pokazuje, jak ważna będzie w niedalekiej przyszłości edukacja Polaków na wszystkich szczeblach pod kątem wiedzy o inwestowaniu, co podkreślone zostało przez respondentów, wskazujących na potrzebę pozyskiwania prostych informacji o inwestycjach, praktycznych szkoleń oraz wsparcia doradców i mentorów.

Zauważalna w krajowych warunkach niewystarczająca wydolność edukacji i szkoleń, a także rozwoju przedsiębiorczości sprawia, że wciąż mamy bardzo ograniczony dostęp do wykwalifikowanej kadry potrafiącej odpowiednio doradzać startupom, młodym spółkom i początkującym inwestorom. Poziom zainteresowania startupami wśród respondentów jest bardzo mały. Zmiana w zakresie zainteresowania tego typu inwestycjami może być zwiększona przez wzrost wartości startupów, dzięki wcześniejszemu przejściu przez proces preinkubacji biznesowej pod okiem ekspertów.

Niniejszy raport będzie zatem pomocny w realizacji programów i projektów wspierających poprawę takiego stanu. Szczególnym walorem raportu jest jego empiryczny charakter oraz kolejna próba eksploracji zagadnień dotyczących inwestowania w Polsce.

dr Adam Weinert

Członek Zarządu SMW Business Development

**Katedra Zarządzania Strategicznego Uniwersytetu Ekonomicznego
w Poznaniu**

OPINIE EKSPERTÓW

Na pytanie ile wiesz o inwestowaniu największa ilość respondentów odpowiedziała: „już coś wiem, ale nadal niezbyt wiele”. Mógłby to być tytuł całego raportu sugerujący, że w polskim społeczeństwie nadal brakuje rzetelnych informacji i ugruntowanej wiedzy o procesie inwestycyjnym. Stąd też ogromną użyteczność badanie „Polak Inwestor” powinno odnaleźć w świecie edukacji ekonomicznej, zarówno na polskich uczelniach wyższych, jak również w liceach ogólnokształcących.

Co więcej, wielu polskich przedsiębiorców powinno zapoznać się z badaniem celem weryfikacji własnych aktywności na rynku. I w tej perspektywie trzeba skorzystać z kolejnej sugestii badania – skąd czerpać wiedzę? Niewielka liczba respondentów wskazuje na książki, natomiast większość akcentuje szkolenia on-line i materiały edukacyjne dostępne w przestrzeni wirtualnej. I trzeba to wreszcie powiedzieć głośno, a raport z pewnością to robi – czas skończyć ze złudną nadzieją, że rozwijający się świat będzie czerpał wiedzę z klasycznych jej nośników. Inwestowanie jest dynamiczne – o czym wskazują respondenci deklarując przedmioty swoich inwestycji, którymi są kryptowaluty lub akcje. Koniec z kierunkiem inwestowania w dzieła sztuki lub diamenty, Polska potrzebuje inwestorów wnikających w świat dynamicznej zmienności i w tym właśnie świecie odnajdujących możliwości.

Skoro Polska takich inwestorów potrzebuje to przede wszystkim należy stworzyć przestrzeń pozyskiwania informacji. Z pewnością badanie „Polak Inwestor” mówi głośno wszystkim w tej branży – zrobmy coś w tym kierunku.

dr Łukasz Wójtowicz

Członek Zarządu Fundacji Innowacji i Nowoczesnych Technologii INOTECH

OPINIE EKSPERTÓW

Analizując badanie „Polak Inwestor” nie sposób uciec od porównania go do jednej wielkiej mapy polskiego potencjału inwestycyjnego – a jak wiadomo, najważniejsze miejsca na mapie to te, w których jeszcze nie byliśmy. Szeroka grupa respondentów określająca źródła i kierunek w jakim należy kształtować świadomość gospodarczą społeczeństwa daje pewność rzetelności przeprowadzonego badania. Jest ono inspirujące, szczególnie ze względu na swój dwojaki charakter – z jednej strony jest zbiorem informacji na który można spojrzeć holistycznie, jako na cały obraz polskiej mentalności inwestycyjnej, zarówno wśród tych, którzy są inwestorami, jak i tych, którzy nimi nie są.

Z drugiej strony Badanie może mieć charakter psychologiczny dla każdego, który po niego sięgnie. Przykładowo zadając sobie pytania – dlaczego ktoś inspiruje się innym źródłem inwestowania niż ja? Czemu czerpię wiedzę o inwestowaniu z innych źródeł niż większość respondentów?

Jestem przekonany, że dla każdego potencjalnego inwestora może to być świetny materiał do skonfrontowania własnej świadomości z kierunkiem społecznych trendów. Ten dwojaki charakter badania „Polak Inwestor” powinien zostać wykorzystany przez trenerów i wykładowców kształtujących polskich ekonomistów, niezależnie od ich miejsca i rodzaju wykonywanej pracy.

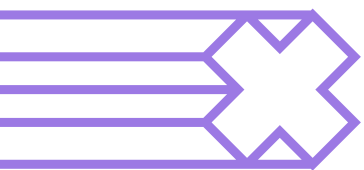
Każda mapa wskazuje teren, najwierniejsza zaś mapa sama staje się terenem. Badanie to jest mapą polskiej inwestycyjności, potrzeba tylko realizacji omówionych w nim zagadnień by polski potencjał inwestycyjny był aktywną rzeczywistością, która namacalnie będzie poprawiać jakość życia całego społeczeństwa.

dr Radosław Luft
Przewodniczący Rady Biznesowej,
Fundacja Innowacji i Nowoczesnych Technologii INOTECH

Od reaktywacji w Polsce rynku kapitałowego minęło ponad 30 lat. Przez ten okres zmieniło się wiele, ale i tak znane wcześniej problemy, z którymi borykali się inwestorzy indywidualni pozostały. Wyniki badania „Polak Inwestor” jasno pokazują, że potrzeba zdobycia inwestycyjnej wiedzy jest olbrzymia. W ostatnich latach, gdzie napływ nowych inwestorów był ogromny, jeszcze znacząco wzrosła.

To spore pole do możliwych nadużyć, ale też czytelny sygnał dla ekspertów, osób profesjonalnie zajmujących się rynkami. O inwestycjach trzeba mówić przede wszystkim prostym i zrozumiałym dla odbiorców językiem. Większa wiedza inwestorów indywidualnych w Polsce przełoży się na lepszą jakość projektów, startup’ów, mądrzej zarządzane spółki, a tego wszyscy byśmy sobie życzyli.

Dawid Augustyn
Redaktor Naczelny FXMAG

DZIĘKUJEMY I ZAPRASZAMY PO WIĘCEJ

Czy podejście do inwestycji
różni się:

- u kobiet i mężczyzn?
- u starszych i młodszych?

Już w wakacje zapraszamy do lektury raportu uzupełniającego.

Raport będzie dostępny na stronie www.Polak-Inwestor.pl.
Zarejestruj się już dziś, aby otrzymać opracowanie.

Pozdrawiamy,
Zespół badawczy "Polak Inwestor", iKsync.com

www.Polak-Inwestor.pl

PATRONAT GŁÓWNY

PATRONI WSPIERAJĄCY

PATRONI MEDIALNI

